

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

**ΟΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΤΩΝ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΩΝ ΤΟΥ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΑΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ**

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

ΘΥΜΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΚΟΝΙΑΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΠΑΤΡΑ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
---------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΤΟ Α.Τ.Ε.Ι. ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ.....	9
1.2 ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	11
1.3 ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ.....	13
1.4 ΟΙ ΦΟΙΤΟΥΝΤΕΣ ΣΤΗΝ ΣΧΟΛΗ.....	15
1.5 ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ.....	15

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	16
2.2 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΠΡΟΤΙΜΟΥΝ ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ.....	19
2.3 ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ.....	21
2.3.1. ΦΑΣΕΙΣ.....	24
2.3.2. ΘΕΩΡΙΕΣ.....	27
2.4 ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ.....	29

2.5 ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ-ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΥΡΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ...	31
2.6 ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΛΕΥΡΑ ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ.....	34
2.7 ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ.....	36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 ΣΚΟΠΟΣ.....	37
3.2 ΔΕΙΓΜΑ.....	38
3.3 ΜΕΣΟ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 ΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ.....	42
4.2 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΓΟΝΕΩΝ.....	43
4.2.1. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΠΑΤΕΡΑ.....	44
4.2.2. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΜΗΤΕΡΑΣ.....	45
4.3. ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΟΝΕΩΝ.....	45
4.3.1. ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΑΤΕΡΑ.....	46
4.3.2. ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΗΤΕΡΑΣ.....	47
4.4 ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ.....	48
4.5 ΕΞΑΜΗΝΟ ΦΟΙΤΗΣΗΣ.....	49

4.6 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	50
4.7 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ.....	51
4.8 ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ.....	52
4.9 ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ.....	53
4.10 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ.....	54
4.11 ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥΣ.....	55
4.12 ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ.....	56
4.13 ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ.....	57
4.13.1. ΓΙΑΤΙ Η ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΑ.....	59
4.14 ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	60
4.15 ΤΟΠΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ.....	61
4.16 ΕΡΓΑΖΕΣΑΙ.....	62
4.17 ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ.....	64
4.18 ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ.....	66
4.18.1. ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ.....	67
4.19 ΕΥΡΕΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	68
4.20 ΑΝΑΜΟΝΗ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	69
4.21 ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ.....	70
4.22 ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗΣ.....	71

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	72
-----------------------------------	----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ..... 80

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ..... 85

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που ταλανίζουν την φοιτητική κοινότητα στο σύνολο της, είναι αυτό της άμεσης επαγγελματικής αποκατάστασης των αποφοίτων των ΑΤΕΙ και ΑΕΙ αντιστοίχως.

Είναι προφανές ότι το πρόβλημα αυτό προϋπαρχε, όχι όμως στο βαθμό που υφίσταται στην εποχή μας «πονοκεφαλιάζοντας» και φέρνοντας όλο και περισσότερους νέους σε αδιέξοδο και απραγμία, μετά την περάτωση των σπουδών τους. Οι νέες συνθήκες που επικρατούν στην αγορά εργασίας έχουν διαμορφώσει ένα κλίμα απαισιοδοξίας όσον αφορά την άμεση εργασία των τελειόφοιτων, οι οποίοι προκειμένου να ενταχθούν στην παραγωγική διαδικασία και να κερδίσουν κάποια χρήματα είτε στρέφονται σε εργασίες οι οποίες είναι πέρα και έξω από το αντικείμενο που έχουν σπουδάσει, αυξάνοντας ακόμη πιο πολύ το ποσοστό της ετεροαπασχόλησης, είτε περιμένουν καρτερικά στις ατελείωτες ουρές του ΟΑΕΔ μήπως και βρεθεί κάποια δουλειά ανάλογη των προσόντων και της μόρφωσης που έχουν.

Τα μηνύματα που εκπέμπονται από τις εφημερίδες και τα κανάλια δεν είναι καθόλου ενθαρρυντικά. Όροι όπως ανεργία, κλείσιμο επιχειρήσεων, ελάττωση θέσεων εργασίας, απολύσεις κτλ. ηχούν τρομακτικά στα αυτιά των νέων

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας, αποτελούν οι τελειόφοιτοι τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΑΤΕΙ της Πάτρας και οι προσδοκίες τους σχετικά με την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Συγκεκριμένα επιχειρούμε να καταγράψουμε, να εξετάσουμε, και να παρουσιάσουμε τις απόψεις τους, όσον αφορά το κατά πόσο θεωρούν ότι

η αποφοίτηση τους θα συνοδευτεί από άμεσο διορισμό, αν αναμένουν να εργαστούν πάνω στο αντικείμενο που σπουδάσανε, αν αναμένουν ότι θα έχουν την δυνατότητα επαγγελματικής εξέλιξης κτλ.

Η παρούσα εργασία αποτελείται από πέντε κεφάλαια και το παράρτημα. Ειδικότερα:

- Στο πρώτο κεφάλαιο, γίνεται μία αναφορά στο ΑΤΕΙ της Πάτρας καθώς επίσης και στους σκοπούς που αυτό έχει, στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και στην αποστολή που επιτελεί, στις κατευθύνσεις σπουδών και στα μαθήματα που διδάσκονται στο τμήμα ανά εξάμηνο, ο αριθμός των φοιτούντων και των αποφοίτων στο τμήμα, οι δυνατότητες απασχόλησης των αποφοίτων του τμήματος μετά το πέρας των σπουδών τους.
- Στο δεύτερο κεφάλαιο, αναφέρεται η έννοια της αγοράς εργασίας, τα επαγγελματικά χαρακτηριστικά που προτιμούν οι εργαζόμενοι, η επιλογή επαγγέλματος καθώς οι φάσεις και οι θεωρίες αυτού, η αγορά εργασίας και η επαγγελματική δραστηριότητα, οι τρόποι πρόσληψης και οι διαδικασίες εύρεσης εργασίας, οι πηγές αναζήτησης αλλά και προσφοράς εργασίας από την πλευρά των υποψηφίων και των εργοδοτών αντίστοιχα, η αναζήτηση εργασίας στο εξωτερικό.
- Στο τρίτο κεφάλαιο, περιγράφεται η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την διεξαγωγή της έρευνας. Πιο συγκεκριμένα γίνεται αναφορά στον σκοπό της έρευνας, στο δείγμα των φοιτητών που ερωτήθηκε, καθώς επίσης στο μέσο και την διαδικασία συλλογής δεδομένων.
- Στο τέταρτο κεφάλαιο, παρουσιάζονται τα ευρήματα της έρευνας με την βοήθεια πινάκων και διαγραμμάτων.

- Στο πέμπτο κεφάλαιο, καταγράφονται τα συμπεράσματα της έρευνας όπως αυτά προκύψουν από την επεξεργασία των ευρημάτων.
- Στο παράρτημα, παρουσιάζεται το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιείται στην παρούσα έρευνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΤΟ Α.Τ.Ε.Ι. ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

Το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πατρών ιδρύθηκε το 1970 σαν Κέντρο Ανώτερης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Κ.Α.Τ.Ε.). Το 1983 με την εφαρμογή του νόμου 1404/83 ιδρύθηκε το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα σαν ανεξάρτητο και αυτοδιοικούμενο Ν.Π.Δ.Δ. που ανήκει μαζί με τα Πανεπιστήμια στην Ελληνική Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Το Τ.Ε.Ι. είναι προσανατολισμένο στην Εφαρμοσμένη έρευνα και Τεχνολογία ενώ τα Πανεπιστήμια κυρίως στην θεωρητική και βασική έρευνα. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν.1404/83 οι σκοποί του Τ.Ε.Ι. είναι:

1. Να παρέχει θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση, επαρκή για την εφαρμογή, επιστημονικών, τεχνολογικών, καλλιτεχνικών ή άλλων γνώσεων και δεξιότητα στο επάγγελμα.
2. Να συμβάλλει στην δημιουργία υπεύθυνων πολιτών, ικανών να συνεισφέρουν ως στελέχη εφαρμογής στα πλαίσια του δημοκρατικού προγραμματισμού, στην οικονομική, κοινωνική και πολιτική ανάπτυξη της χώρας.
3. Να υλοποιήσει το δικαίωμα της δωρεάν παιδείας κάθε Έλληνα πολίτη, ανάλογα με τις κλίσεις του και με όσα προβλέπουν οι σχετικοί νόμοι.
4. Να συμβάλλει στον επαγγελματικό προσανατολισμό, τόσο των σπουδαστών του, όσο και των νέων γενικότερα.

5. Να διατηρήσει αμφίδρομη σχέση με τις αντίστοιχες παραγωγικές μονάδες και οργανωμένους κλάδους της οικονομίας της περιφέρειας του.
6. Να συνεργάζονται μεταξύ του ή με άλλα εκπαιδευτικά ή τεχνολογικά ιδρύματα ή φορείς ή υπηρεσίες του εσωτερικού ή του εξωτερικού, για την επίτευξη της αποστολής τους.
7. Να υπηρετεί την ανάγκη για συνεχιζόμενη εκπαίδευση των αποφοίτων του και για διαρκή επιμόρφωση του Ελληνικού λαού.
8. Να ενημερώνει την κοινή γνώμη για την πορεία πραγματοποίησης των στόχων του.
9. Να συντονίζει τις επιδιώξεις του με εκείνες των Α.Ε.Ι. όπως προβλέπονται με το Ν.1288/82, στην κοινή προσπάθεια για μία αυτοδύναμη οικονομική ανάπτυξη του τόπου.
10. Να παίρνει μέρος σε ερευνητικά προγράμματα πάνω σε θέματα εφαρμογής της τεχνολογίας.

Τα Ιδρύματα του τεχνολογικού τομέα δίνουν έμφαση στην εκπαίδευση στελεχών εφαρμογών υψηλής ποιοτικής στάθμης τα οποία με την θεωρητική και εφαρμοσμένη επιστημονική κατάρτιση τους:

- § Αποτελούν συνδετικό κρίκο μεταξύ γνώσης και εφαρμογής αναπτύσσοντας την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών και των τεχνών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.
- § Αποτελούν, χρησιμοποιούν και προάγουν σύγχρονη τεχνολογία, καθώς επίσης και μεθόδους, πρακτικές και τεχνικές στον χώρο των εφαρμογών.

Στο πλαίσιο αυτό τα Ιδρύματα του τεχνολογικού τομέα συνδυάζουν την ανάπτυξη του κατάλληλου θεωρητικού υποβάθρου σπουδών με υψηλού επιπέδου εργαστηριακή και πρακτική άσκηση, ενώ παράλληλα διεξάγουν κυρίως τεχνολογική έρευνα, όπως εκάστοτε ορίζεται αυτή και αναπτύσσουν τεχνογνωσία και καινοτομίες σε αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

1.2 ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων έχει ως αποστολή την προετοιμασία στελεχών τα οποία θα επανδρώσουν την κάθε μεγέθους επιχείρηση και οργανισμό Δημοσίου και Ιδιωτικού τομέα, τοπικού, εθνικού, ή πολυεθνικού χαρακτήρα που δραστηριοποιούνται μέσα στο ελληνικό, κοινωνικό και οικονομικό σύστημα, δημιουργώντας και προσφέροντας αγαθά και υπηρεσίες.

Η ακαδημαϊκή προσέγγιση του τμήματος το συνδέει στενά με το επιχειρηματικό περιβάλλον εγγυώμενη τον ισορροπημένο συνδυασμό ικανοτήτων και γνώσεων προκειμένου να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά οι ανάγκες των επιχειρήσεων.

Προσφέρει ένα ευρύ φάσμα γνώσης στην διοίκηση επιχειρήσεων και την ευκαιρία για εξειδίκευση σε πεδία όπως χρηματοοικονομική, επιχειρηματικές επικοινωνίες, λογιστική των επιχειρήσεων, τραπεζική και διεθνές εμπόριο.

Το πρόγραμμα σπουδών προετοιμάζει τους σπουδαστές για επαγγελματική επιτυχία και κοινωνική ευθύνη με τον συνδυασμό της κατανόησης των προβλημάτων, των γεγονότων των αρχών που εφαρμόζονται στο μάνατζμεντ μαζί με εξειδικευμένη θεωρητική σπουδή.

Σε όλο το πρόγραμμα σπουδών η θεωρία και η πρακτική είναι αλληλένδετα.

Επιπλέον, το πρόγραμμα σπουδών είναι διαμορφωμένο έτσι ώστε να αντιμετωπίζει τις γοργά εξελισσόμενες και μεταβαλλόμενες ανάγκες των σύγχρονων επιχειρήσεων ενώ ταυτόχρονα δίνει την απαιτούμενη έμφαση στις παραδοσιακές αρχές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Το πρόγραμμα διαρθρώνεται σε οχτώ συνολικά εξάμηνα. Επτά εξάμηνα διδασκαλίας και ένα εξάμηνο πρακτικής άσκησης. Τα μαθήματα διακρίνονται σε υποχρεωτικά και κατ' επιλογή υποχρεωτικά. Ο κάθε σπουδαστής είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει κατά την διάρκεια των σπουδών του πενήντα τέσσερα μαθήματα από τα οποία τα σαράντα οχτώ είναι υποχρεωτικά και τα έξι κατ' επιλογή υποχρεωτικά.

Το υψηλών προσόντων ακαδημαϊκό προσωπικό κατέχει σημαντική βιομηχανική και επιχειρηματική εμπειρία και συνεργάζεται με άλλα ιδρύματα και επιχειρήσεις της τοπικής κοινωνίας.

1.3 ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Τα μαθήματα του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων διαχωρίζονται σε θεωρητικά και εργαστηριακά. Η παρακολούθηση των θεωρητικών μαθημάτων δεν είναι υποχρεωτική, εν αντιθέσει με τα εργαστηριακά των οποίων η παρακολούθηση είναι επιβεβλημένη και ο φοιτητής δεν μπορεί να απουσιάσει περισσότερο από δύο φορές, οπότε και είναι υποχρεωμένος να τα ξαναπαρακολουθήσει. Στο πέμπτο εξάμηνο φοίτησης ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να επιλέξει κατεύθυνση σπουδών. Οι κατευθύνσεις είναι οι εξής:

- § Δημόσιοι Οργανισμοί
- § Χρηματοοικονομικά
- § Μάρκετινγκ

Στο όγδοο εξάμηνο φοίτησης που είναι και το τελευταίο για την λήψη του πτυχίου του, ο φοιτητής πρέπει να εκπονήσει την πρακτική του άσκηση, αλλά και να παραδώσει την πτυχιακή του εργασία, που είναι η διενέργεια έρευνας, πάνω στο θέμα που του έχει ανατεθεί.

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά τα μαθήματα που διδάσκονται σε κάθε εξάμηνο φοίτησης.

Εξάμηνο1ο

Υποχρεωτικά μαθήματα: Μικροοικονομία, Διοίκηση Επιχειρήσεων, Γενική Λογιστική, Μαθηματικά Διοίκησης, Η/Υ Εισαγωγή στην Πληροφορική, Αστικό Δίκαιο

Εξάμηνο2ο

Υποχρεωτικά μαθήματα: Στατιστική Επιχειρήσεων, Εργατικό Δίκαιο, Διοίκηση και Οργανωτική Συμπεριφορά, Μακροοικονομία, Οικ. Μαθηματικά, Εφαρμογές Η/Υ στην Διοίκηση I

Εξάμηνο3ο

Υποχρεωτικά μαθήματα: Διοίκηση και Ανάπτυξη Ανθρωπίνων Πόρων, Διοίκηση Μάρκετινγκ, Γραμμικός προγραμματισμός, Ειδικά θέματα Λογιστικής, Εφαρμογές Η/Υ στην Διοίκηση ΙΙ, Διοίκηση Ολικής Ποιότητας

Εξάμηνο4ο

Υποχρεωτικά μαθήματα: Χρηματοδοτική Διοίκηση, Επιχ.Επικοινωνίες, Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις, Συμπεριφορά Καταναλωτή, Τεχνολογίες Γραφείου, Δημόσιες Σχέσεις

Εξάμηνο5ο

Υποχρεωτικά μαθήματα: Διοικητική Λογιστική, Στρατηγική Πολιτικής Επιχειρήσεων, Εφοδιαστική Διαχείριση, Εμπορικό Δίκαιο

Επιλογής (1): Α: Σύγχρονες Χρηματοοικονομικές αγορές, Β: Τεχνικές πωλήσεων, Γ: Marketing Υπηρεσιών

Επιλογής (1): Α: Χρήμα κ Τραπεζική, Β: Βιομηχανικό Marketing, Γ: Δημόσια Οικονομική

Εξάμηνο6ο

Υποχρεωτικά μαθήματα: Συστήματα Πληροφοριών Διοίκησης, Διοικητικό Δίκαιο, Θεσμοί Ε.Ε.

Επιλογής (1): Α: Επιχειρηματική πρόβλεψη, Β: Ανταγωνισμός -Σήματα -Ειδικά Θέματα Marketing, Γ: Δημόσιο Λογιστικό

Επιλογής (1): Α: Χρηματοοικονομική ανάλυση & Αξιολόγηση επιχειρήσεων, Β: Έρευνα Αγοράς, Γ: Δημόσια Διοίκηση και ΟΤΑ

Εξάμηνο7ο

Υποχρεωτικά μαθήματα: Ορολογία Ξένης Γλώσσας, Σεμινάριο Τελειόφοιτων

Επιλογής (1): Α: Ιστορία Ευρωπαϊκού Πολιτισμού, Β: Παγκοσμιοποίηση της Οικονομίας, Γ: Δεοντολογία Επαγγέλματος και Επιχειρηματικότητα

Επιλογής (1): Α: Διαχείριση χαρτοφυλακίου, Β: Διεθνές Marketing, Γ: Διοίκηση Μικρομεσαίων Επιχειρ

Επιλογής (1): Α: Διαχείριση κινδύνων, Β: Διαφήμιση και προώθηση Προϊόντος, Γ: Διαχείριση έργου

Εξάμηνο 8ο: Πρακτική άσκηση, Πτυχιακή Εργασία.

1.4 ΟΙ ΦΟΙΤΟΥΝΤΕΣ ΣΤΗΝ ΣΧΟΛΗ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της γραμματείας Οι ενεργοί φοιτητές της σχολής ανέρχονται σε 2500. Οι νεοεισαχθέντες υπολογίζονται γύρω στους 300 κάθε χρόνο, εκ των οποίων οι 150 ξεκινάνε την φοίτηση τους το χειμερινό εξάμηνο (Σεπτέμβριο), ενώ οι υπόλοιποι 150 ξεκινάνε την φοίτηση τους το εαρινό εξάμηνο (Φεβρουάριο). Οι απόφοιτοι της σχολής υπολογίζονται περίπου σε 120 κάθε χρόνο. Διενεργούνται δύο ορκωμοσίες μία τον Δεκέμβριο ή τον Ιανουάριο, καθώς και μία τον μήνα Ιούνιο.

1.5 ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

Οι απόφοιτοι του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων μπορούν να εργαστούν:

- Σε δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς.
- Σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, στα τμήματα Διοίκησης του Προσωπικού, των Μεταφορών, των Πωλήσεων, της Παραγωγής, των Προμηθειών, Οικονομικού, Λογιστηρίου, Εξαγωγών, Μάρκετινγκ, Δημοσίων Σχέσεων και Μηχανογράφησης.
- Σε μελετητικά κέντρα που ασχολούνται με την ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων διοίκησης σε όλες τις επιχειρήσεις, τόσο σε επίπεδο λειτουργίας όσο και σε στρατηγικό επίπεδο.
- Ως καθηγητές στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η αγορά εργασίας, σε αδρές γραμμές, είναι το κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο συνάπτονται τα συμβόλαια εργασίας (labour contracts) ή οι ατομικές συμβάσεις εργασίας, βάσει των οποίων κατανέμονται τα άτομα-ιδιώτες σε θέσεις μισθωτής απασχόλησης.

Αυτός ο καθόλου αυστηρός ορισμός, μας επιτρέπει να αναδείξουμε ορισμένα βασικά στοιχεία συγκρότησης της αγοράς εργασίας της αγοράς εργασίας.

Πρώτον, πρέπει να επισημανθεί ότι η αγορά εργασίας ορίζεται από την σύναψη ή την πρόθεση για σύναψη της σχέσης μισθωτής απασχόλησης. Με την έννοια αυτή πρέπει να διακρίνουμε την *αγορά εργασίας* από την έννοια του *εργατικού δυναμικού* και από την έννοια της *δομής της απασχόλησης*, δηλαδή να αποκλείσουμε εκείνες τις μορφές εργασίας που δεν δηλώνουν ρητά ή και έμμεσα την ύπαρξη σχέσης μισθωτής απασχόλησης. Έτσι παραδείγματος χάρη, οι αυτοαπασχολούμενοι ορίζονται σε μία σχέση εξωτερική προς την αγορά εργασίας, ενώ τα ίδια αυτά άτομα, πριν αναλάβουν την δική τους δουλειά, ενδέχεται να ήταν ενταγμένα στην αγορά εργασίας είτε ως μισθωτοί απασχολούμενοι είτε ως διαθέσιμοι για μισθωτοί απασχόληση.

Η εξακρίβωση της ύπαρξης ή της μη ύπαρξης σχέσης μισθωτής απασχόλησης δεν είναι, πολλές φορές, εύκολη. Μορφές αυτοαπασχόλησης- παραδείγματος χάρη, η εργασία στο σπίτι που συνοδεύεται με αμοιβή με το κομμάτι- ενδέχεται να υποκρύπτουν σχέση μισθωτής απασχόλησης, έστω και αν δεν λαμβάνουν την θεσμική μορφή της σύμβασης μισθωτής εργασίας.

Δεύτερον, η αγορά εργασίας συγκροτείται από μία σχέση ανταλλαγής ανάμεσα στον εργοδότη (αγοραστή της εργασίας) που προσφέρει τον μισθό και τον εργαζόμενο (πωλητή της εργασίας) που διαθέτει στον εργοδότη την εργασία του. Η ανταλλακτική αυτή σχέση καθιστά την εργασία εμπόρευμα. Σε αντίθεση με το δουλοκτητικό σύστημα, δεν είναι ο εργαζόμενος που αποτελεί το εμπόρευμα προς ανταλλαγή, αλλά η εργασία του. Ούτε, όμως, και η εργασία του καθαυτή, με την έννοια της επιτέλεσης ενός συγκεκριμένου, σαφώς καθορισμένου από τους όρους της σύμβασης εργασίας, έργου. Το πραγματικό αντικείμενο της σχέσης ανταλλαγής είναι ότι *ο εργαζόμενος θέτει στην διάθεσή του εργοδότη, έναντι μισθού, την ικανότητα του να εργάζεται (εργατική δύναμη) υπό το διευθυντικό δικαίωμα του εργοδότη*. Δηλαδή, ο εργαζόμενος επιτελεί τα εργασιακά καθήκοντα υπό τους όρους και με τους ρυθμούς που επιβάλλει ο εργοδότης, στον οποίο αναγνωρίζεται το δικαίωμα οργάνωσης της εργασιακής διαδικασίας. Η σύναψη της σχέσης μισθωτής εργασίας συνεπάγεται, ακριβώς και ανεξαρτήτως από τον νομικό τύπο με τον οποίο περιβάλλεται, την *αναγνώριση του διευθυντικού δικαιώματος*.

Η αγορά εργασίας, συνεπώς, είναι ένας θεσμός ιστορικά καθορισμένος. Δεν μπορεί να υπάρξει παρά ως αποτέλεσμα κοινωνικών μετασχηματισμών που οδηγούν στην εμφάνιση του εργαζομένου ως

ελεύθερου εργαζομένου. Ελεύθερου με την διπλή έννοια, ότι πρώτον, έχει απελευθερωθεί από τους δεσμούς προσωπικής εξάρτησης, κυρίως πολιτικής και ιδεολογικής φύσεως που χαρακτηρίζουν προηγούμενες μορφές κοινωνικής οργάνωσης, και έχει το δικαίωμα να διαθέσει ελεύθερα την εργασία του χωρίς να υπόκειται σε έξω-οικονομικούς καταναγκασμούς, και δεύτερον, με την έννοια ότι έχει «απελευθερωθεί» από, δηλαδή έχει χάσει, την ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής. Η αγορά εργασίας συγκροτείται και εμπεδώνεται με την συγκρότηση και εμπέδωση του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής.

Η διαδικασία συγκρότησης της αγοράς εργασίας είναι μια μακροχρόνια και οδυνηρή διαδικασία. Η αγορά εργασίας ορθώνεται πάνω στα συντρίμια παλαιότερων μορφών απασχόλησης και παραγωγής, με την κατάργηση, συνήθως με βίαιο τρόπο, των παραδοσιακών σχέσεων οικονομικής εκμετάλλευσης, εξουσίας και αλληλεγγύης που χαρακτηρίζουν αυτές τις μορφές.

Αλλά και η διαδικασία μετατροπής του «απελευθερωμένου από τα μέσα παραγωγής» ανθρώπου σε μισθωτό εργαζόμενο είναι μία εξ ίσου μακροχρόνια και οδυνηρή διαδικασία. Ο «όχλος» που κατέφυγε στα αστικά κέντρα με τη διάλυση των παραγωγικών δομών στην ύπαιθρο έπρεπε να καταστεί ικανός για εργασία διαφορετικής μορφής, να γίνει ικανός να υποστεί την πειθαρχία της εργασίας που συνεπάγεται η οργανωμένη παραγωγή. Οι ποικίλοι θεσμοί σωφρονισμού –η φυλακή, το άσυλο, το workhouse-, η ποινική δίωξη των επαιτών, της αλητείας και της πορνείας-των μορφών διασφάλισης των αναγκαίων μέσων επιβίωσης του όχλου-,η νομική προστασία της ιδιοκτησίας και η μετατόπιση του ποινικού δικαίου από τις σωματικές ποινές στις ποινές σωφρονισμού,

αποτελούν στοιχεία αυτής της διεργασίας μετασχηματισμού του όχλου σε μισθωτούς.

Δεν είναι τυχαίο ότι η διαδικασία «μισθοτοποίησης» ξεκίνησε από τις ομάδες του πληθυσμού που μπορούσαν να φέρουν την μικρότερη αντίσταση στις νέες μεθόδους.

2.2 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΠΡΟΤΙΜΟΥΝ ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

-ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. Παραδείγματα επαγγελμάτων με αυτό το χαρακτηριστικό αποτελούν όλες οι δημοσιοϋπαλληλικές θέσεις και οι θέσεις εργασίες σε βιομηχανίες ή επιχειρήσεις, που παράγουν απαραίτητα για τους καταναλωτές προϊόντα, μικρής διάρκειας ζωής.

-ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΚΟΠΩΝ. Καθηγητές, προσωπικό αεροσκαφών (πιλότοι αεροσυνοδοί), αποτελούν παραδείγματα επαγγελμάτων αυτής της κατηγορίας.

-ΧΑΜΗΛΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΙΕΣΗΣ ΚΑΙ ΑΓΧΟΥΣ. Οι περισσότερες δημοσιοϋπαλληλικές σχέσεις, οι θέσεις εργασίας σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς εξασφαλίζουν αυτή την προϋπόθεση

-ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ. Οι κατώτερες θέσεις σε επιχειρήσεις, σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο από τους διευθυντές, που κατέχουν τις ηγετικές, υπεύθυνες θέσεις.

-ΕΛΚΥΣΤΙΚΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ (εκτός από τις βασικές οικονομικές απολαβές). Για παράδειγμα το προσωπικό των αεροπορικών εταιριών ταξιδεύει δωρεάν σε όλο τον κόσμο, καθώς και πολλοί από τους συγγενείς των εργαζομένων σ' αυτές.

Πολλοί επιδιώκουν να εργαστούν σε εκδοτικές εταιρίες, για να έχουν την ικανότητα να ικανοποιούν πνευματικές τους ανησυχίες και άμεση και γρήγορη επαφή με τις νέες ιδέες που εμφανίζονται στον κόσμο.

Η δουλειά στα μέσα μαζικής ενημέρωσης προσφέρει σταθερά αλλαγές και ποικιλία, επαφή με προσωπικότητες και ταξίδια. Τα τελευταία μπορεί κανείς να τα θεωρεί και ως μη θετικό σημείο.

Η διδασκαλία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση προσφέρει πνευματικά ερεθίσματα και ελευθερία στη διακίνηση ιδεών.

-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΗ ΚΑΙ ΚΥΡΟΣ. Το μεγαλύτερο μέρος του κοινωνικού σεβασμού που απολάμβαναν τα επαγγέλματα του γιατρού, του δικηγόρου, του καθηγητή έχει εξαφανιστεί. Όμως οι πολύ μορφωμένοι άνθρωποι εξακολουθούν να εμπνέουν κάποιο σεβασμό, περισσότερο τουλάχιστον από τους άλλους.

-ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΣΕ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ, ΜΕ ΚΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΛΟ ΚΑΙΜΑ.

-ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ. Αυξημένους κινδύνους παρουσιάζουν, για παράδειγμα, τα επαγγέλματα του εργαζομένου σε μεταλλεία, στη βιομηχανία σιδήρου και αλλού.

Ενώ το καθένα από τα παραπάνω χαρακτηριστικά τείνει να χαμηλώνει το επίπεδο των μισθών, η επίδραση του καθενός ή και όλων αυτών των χαρακτηριστικών μπορεί να εξουδετερωθεί με καθορισμό

προϋποθέσεων, που θα εμποδίζουν τα άτομα να εισέλθουν σε ένα συγκεκριμένο επαγγελματικό χώρο.

Καταλήγουμε εύκολα λοιπόν στο συμπέρασμα ότι το μέγεθος του ανταγωνισμού στην «πλευρά» της προσφοράς και ο βαθμός στον οποίο ο ανταγωνισμός αυτός επηρεάζει το επίπεδο των μισθών καθορίζεται:

- α. από την θέληση των ατόμων να εισέλθουν σε ένα επαγγελματικό χώρο.
- β. από την δυνατότητα των ατόμων να εισέλθουν σε ένα επαγγελματικό χώρο.

2.3 ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Η επιλογή επαγγέλματος άμεσα συναρτάται με την θεματική της επαγγελματικής κινητικότητας, γιατί η διαδικασία που ακολουθείται από το άτομο, ώστε να αποφασίσει να ασκήσει ένα συγκεκριμένο επαγγελματικό ρόλο, δίνει και το μέτρο ή το βαθμό του κατά πόσο αυτό αποτελεί μια θεληματική επιλογή ή αντίθετα εκφράζει μια ψευδαίσθηση ή ένα συμβιβασμό στο πλαίσιο του κοινωνικού περιβάλλοντος και των διαρθρωτικών παραγόντων. Οι θεληματικές ωστόσο επαγγελματικές επιλογές περιορίζουν κατά κανόνα τις ενδογενεακές επαγγελματικές μετακινήσεις, αλλά και οι ίδιες οι

επιλογές είναι αποτέλεσμα των διαρθρωτικών καταστάσεων, του τύπου της κοινωνίας και των συντελεστών ανάπτυξης, στοιχείων, δηλαδή, άμεσα συσχετιζόμενων με την προβληματική της κοινωνικής κινητικότητας.

Πρέπει να σημειωθεί ότι με τις αλλαγές που έχουν σημειωθεί στο χώρο της εργασίας οι επαγγελματικές επιλογές αποκτούν μία άλλη διαφορετική διάσταση. Σ' ένα κόσμο σχετικά αποσαθρωμένο, υποστηρίζει ο Gorz, το άτομο δεν έχει περιθώρια επιλογής δεν μπορεί να είναι γνήσια και αυτόνομη μια επαγγελματική επιλογή, εκτός και αν το άτομο διαλέξει την αυτονομία του και τότε ανακαλύπτει πίσω από την κυρίαρχη ιδεολογία της «ελεύθερης επιλογής» σχέσεις δύναμης και εξάρτησης, επιθετικότητας και ανεπάρκειας και απορρίπτει την αυτοαντίληψη, τους ρόλους και τις ταυτότητες με τα οποία τον έχει εφοδιάσει το σύστημα άσχετα, ωστόσο, με τις φιλοδοξίες του και τις επιθυμίες τους.

Με τις μεταβολές που σημειώνονται στην εργασία και τις εργασιακές σχέσεις οι νέοι συνειδητοποιούν ότι οι επιλογές που είναι ανοικτές σ' αυτούς δεν έχουν σταθερότητα και σημασία για να δικαιολογήσουν την δέσμευση στην οποία υπόκεινται. Ωστόσο το πρόβλημα συνεχώς θα γίνεται περισσότερο οξύ. Ο Touraine σημειώνει ότι «ο καθένας που δεν προσδιορίζεται από την δραστηριότητα του σύντομα θα κατασκευάσει την ταυτότητα του που θα στηρίζεται στην καταγωγή του». Αυτό σημαίνει ότι ανατέλλει μια νέα εποχή όπου οι ρήξεις με τους παραδοσιακούς τρόπους επαγγελματικών επιλογών είναι αναπόφευκτος.

Οι θεωρίες που έχουν διατυπωθεί μέχρι σήμερα για τις επαγγελματικές επιλογές έχουν πλαίσιο αναφοράς σύγχρονες

κοινωνίες με συγκεκριμένη επαγγελματική δομή, που λίγο-πολύ έχουν πανομοιότυπες κοινωνικές διαρθρώσεις και κοινωνική στρωμάτωση και ίδιο περίπου σύστημα κοινωνικών αξιών για την εργασία και το επάγγελμα. Στις κοινωνίες αυτές υποστηρίζεται ότι εφόσον τα άτομα διαφέρουν ως προς τα ενδιαφέροντα τους και τις ικανότητες τους και από την άλλη μεριά τα διάφορα επαγγέλματα απαιτούν διαφορετικό βαθμό εξειδικεύσεων και δεξιοτήτων για την επιτυχή εξάσκησή τους, τα άτομα πραγματοποιούν τις επαγγελματικές τους επιλογές ανάλογα με τα προσόντα που διαθέτουν. Επομένως η επιλογή βασίζεται στην αυτοαντίληψη, στη γνώση για την επαγγελματική δομή και στην ικανότητα που έχει το άτομο να συνδέσει τους δυο αυτούς παράγοντες. Ορισμένοι, όπως ο Roberts, θεωρούν ότι οι επιλογές δεν αποτελούν κεντρικό σημείο στην επαγγελματική ανάπτυξη και η ιδέα της «αυτοπραγμάτωσης» και της ταυτότητας που αποκτά το άτομο μέσα από τους επαγγελματικούς ρόλους βρίσκουν ανταπόκριση στους σχετικούς προνομιούχους και προσοντούχους και βέβαια δεν μπορούν αυτά να ισχύουν, για παράδειγμα, για τυπικούς βιομηχανικούς εργάτες ή γενικά για όσους δεν διαθέτουν δεξιότητες και εξειδικεύσεις, ώστε να έχουν ένα δυνατό φάσμα επιλογών. Άλλωστε μια κριτική που ασκήθηκε για τις θεωρίες των επαγγελματικών επιλογών είναι ότι αφορούν τη «μεσαία τάξη» των Αμερικανών και στηρίζονται σε εμπειρικά δεδομένα νέων αυτής της τάξης, επομένως έχουν περιορισμένη ισχύ για άλλες κοινωνικές τάξεις και κοινωνίες.

Μια σύντομη αναφορά στις φάσεις και τις θεωρίες που έχουν διατυπωθεί για τις επαγγελματικές επιλογές θα δείξει το εύρος των παραγόντων, που τόσο σε θεωρητικό, όσο και σε εμπειρικό επίπεδο έχουν εντοπιστεί.

2.3.1. ΦΑΣΕΙΣ

Το άτομο που βρίσκεται στην φάση της επιλογής επαγγέλματος προσπαθεί να εναρμονίσει τα ενδιαφέροντα του για κάποιο επάγγελμα, τις δυνατότητες που παρουσιάζονται κάτω από ομαλές συνθήκες και τέλος τις ουσιαστικές ευκαιρίες που μπορεί να εμφανιστούν σε κάποια συγκεκριμένη στιγμή. Γι' αυτό και η διαδικασία για την λήψη αποφάσεων που σχετίζονται με το επάγγελμα μπορεί κατά τον Ginsberg να αναλυθεί σε τρεις περιόδους:

- i. Κατά την φάση της *φαντασίας* το άτομο πιστεύει ότι μπορεί να πραγματοποιήσει ότι επιθυμεί, γιατί δεν είναι ακόμη ικανό να κάνει διαχωρισμό ανάμεσα στις επιθυμίες-προσδοκίες και τις δυνατότητες υλοποίησής τους. Μέσα από τις εμπειρίες της οικογενειακής ζωής το άτομο πραγματοποιεί την κοινωνικοποίηση του και επομένως εκφράζει τις προτιμήσεις του για τους ρόλους που προσδοκά μελλοντικά να εξασκήσει. Οι επιδράσεις επίσης του κοινωνικού περιβάλλοντος στις επαγγελματικές επιλογές είναι σημαντικές, καθώς μάλιστα το άτομο δεν είναι ακόμη αντιμέτωπο με τις απαιτήσεις υλοποίησής τους.
- ii. Κατά την *πειραματική ή δοκιμαστική φάση* το άτομο παίρνει υπόψη του τις συνθήκες που επικρατούν για να μπορούν να πραγματοποιηθούν οι επιθυμίες του, όμως δεσπόζει περισσότερο η μελλοντική παρά η τρέχουσα ικανοποίηση. Γι' αυτό και η φάση αυτή χαρακτηρίζεται από έντονο

υποκειμενισμό, από προσωρινότητα, από μια αδιευκρίνιστη και ασχηματοποίητη προτίμηση.

- iii. Κατά την *ρεαλιστική*, τέλος, φάση το άτομο αναγνωρίζει ότι πρέπει να εργαστεί συμβιβάζοντας έτσι αυτό που επιθυμεί με αυτό που οι συνθήκες και οι ευκαιρίες επιτρέπουν να πραγματοποιηθεί. Από την στιγμή μάλιστα που η επιλογή του επαγγέλματος συνεπάγεται μια σειρά από υποκειμενικά στοιχεία, με τους περιορισμούς και τις ευκαιρίες της πραγματικότητας, η αποκρυστάλλωση της επιλογής αναπόφευκτα εμπεριέχει το στοιχείο συμβιβασμού. Σ' αυτή τη φάση το άτομο εισάγει τον εαυτό του στην κατάσταση-άλλοτε μόνιμη και άλλοτε προσωρινή-της εργασιακής ζωής. Θα βρεθεί τότε σε ένα νέο πολιτισμικό περιβάλλον που διαφοροποιείται σημαντικά από αυτό της κοινότητας και του σχολείου. Στις περιπτώσεις των μεγάλων συμβιβασμών το άτομο μπορεί να γευτεί μεγάλες απογοητεύσεις, που πηγάζουν από την ανικανότητα τόσο του εκπαιδευτικού συστήματος όσο και της αγοράς εργασίας να ικανοποιεί τις επιθυμίες των ατόμων στις βιομηχανικές τουλάχιστον κοινωνίες. Οι αντιστοιχίες ανάμεσα στην εκπαίδευση και την απασχόληση είναι σημαντικές και αποτελούν την πηγή των ρεαλιστικών συμβιβασμών που κρίνει το άτομο.

Οι φάσεις αυτές, όπως αναφέρθηκαν, φέρνουν στην επιφάνεια μια σειρά από ερωτήματα:

Η επιλογή του επαγγέλματος γίνεται «άπαξ» ή είναι μία συνεχής διαδικασία: Δηλαδή το άτομο που κατά την είσοδο του στην αγορά εργασίας θεληματικά επιλέγει ή αναγκάζεται να εξασκήσει ένα

επάγγελμα παραμένει σε αυτό ή επιζητεί τρόπους και ευκαιρίες για να ακολουθήσει αυτό που τελικά επιδιώκει;

- ο Αν το άτομο σε κάποια στιγμή της ζωής του επιλέγει το επάγγελμα που επιθυμεί, ύστερα από πόσες προσπάθειες το κατορθώνει;
- ο Τα προηγούμενα επαγγέλματα ποιο ρόλο έπαιξαν στην τελική του επιλογή;

Τα ερωτήματα αυτά υποδηλώνουν, ως προς τα στάδια ή της φάσης επιλογής επαγγέλματος, μιαν άλλη προβληματική άλλου δυναμικού χαρακτήρα, με την έννοια ότι το άτομο δεν αντιμετωπίζει στατικά, αλλά μεταβάλλει διαχρονικά τις απόψεις του, τις επιθυμίες του και τις προσδοκίες του, στοιχεία τα οποία αντανακλούν τις επαγγελματικές επιλογές του. Ο αριθμός κατά συνέπεια των αποφάσεων – επιλογών δεν είναι κοινός και προκαθοριστικός σε κάθε άτομο. Εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από την πρώτη επιλογή και κυρίως από το γεγονός αν αυτή ήταν θεληματική ή αναγκαστική.

Στην περίπτωση της θεληματικής επιλογής του πρώτου επαγγέλματος το άτομο έχει μεγάλη πιθανότητα να παραμείνει στο επάγγελμα αυτό. Αν όμως τελικά αποφασίσει να αλλάξει εργασία – επάγγελμα, τότε άλλα γεγονότα – αντικειμενικές δυσκολίες ή υποκειμενικές αντιξοότητες – θα υπαγορεύσουν τις αλλαγές. Συνειδητοποιεί, δηλαδή, το ίδιο το άτομο ότι η αρχική του επιλογή δεν ήταν η κατάλληλη, γιατί ενδεχομένως δεν υπήρχε πλήρης γνώση όλων των χαρακτηριστικών και των συνθηκών του συγκεκριμένου επαγγελματικού ρόλου.

Όταν, αντίθετα, η επιλογή του «πρώτου» επαγγέλματος είναι αναγκαστική, τότε υπάρχει η προοπτική της αλλαγής από συνθήκες που θα του επιτρέψουν να την πραγματοποιήσει.

Βέβαια αυτές οι θεωρήσεις παίρνουν ως αφετηρία και δεδομένο ότι τα άτομα είναι ελεύθερα να κάνουν τις επιλογές που επιθυμούν με κίνητρα απολύτως προσωπικά και δεν εξετάζεται η κοινωνική διάρθρωση, το σύστημα κοινωνικών αξιών και το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης, στοιχεία δηλαδή που άλλοτε άμεσα κι άλλοτε έμμεσα υπαγορεύουν τόσο τις θεληματικές επιλογές, όσο και μάλιστα πολύ περισσότερο τις αναγκαστικές.

2.3.2. ΘΕΩΡΙΕΣ

Οι διάφορες θεωρίες που έχουν διατυπωθεί σχετικά με την διαδικασία επιλογής επαγγέλματος συνδέονται τόσο με την χρονική ιεράρχηση των φάσεων, όπως είδαμε παραπάνω, όσο και με την οπτική γωνία κάτω από την οποία αντιμετωπίζεται η επιλογή. Συγκεκριμένα άλλες θεωρίες ρίχνουν το βάρος στον παράγοντα «άνθρωπος» και άλλες στον παράγοντα «κοινωνία και διάρθρωσή της».

Ειδικότερα τρεις κατηγορίες θεωριών έχουν διατυπωθεί:

1. Θεωρίες με επίκεντρο τη θεληματική επιλογή του ατόμου (ψυχολογικές κυρίως σχολές).
2. Θεωρίες που αντιμετωπίζουν την διαδικασία της επιλογής, όπως αυτή γίνεται στην πράξη. Πιο αναλυτικά μάλιστα γίνεται μια διάκριση ανάμεσα στην κανονιστική προσέγγιση που πραγματεύεται πως πρέπει να γίνονται οι επιλογές και στην εμπειρική ή περιγραφική, σύμφωνα με την οποία επιχειρείται

μία ερμηνεία του τρόπου με τον οποίο οι επιλογές τελικά πραγματοποιούνται.

3. Θεωρίες που δίνουν βαρύτητα στις κοινωνικές δομές μέσα από τις οποίες εξηγείται και η ατομική συμπεριφορά.

Μία άλλη ομαδοποίηση των θεωριών για την επιλογή του επαγγέλματος διακρίνει εκείνες που επικεντρώνονται στο άτομο και τις φιλοδοξίες του –είναι το μοντέλο των ατομικών φιλοδοξιών και σ' αυτό ταξινομούνται οι Ginsberg, Super και Musgrave- και τις άλλες που αρθρώνονται γύρω από τις κοινωνικές δομές και τις ευκαιρίες που εξασφαλίζουν –είναι το μοντέλο των δομών και ευκαιριών στο οποίο εντάσσονται οι Roberts, Blau και συνεργάτες και Holland.

2.4 ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Η δομή και λειτουργία του ελληνικού κοινωνικού μορφώματος διακρίνονται από αυτές των κεντροευρωπαϊκών χωρών, όπως έχουν δείξει σαφώς μια σειρά ερευνητικών εργασιών. Η κατάσταση αυτή δεν φαίνεται να αίρεται από την δεκαπενταετή συμμετοχή στις διεργασίες και τα δρώμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρόλο που η συμμετοχή αυτή έχει διαφοροποιήσει ριζικά προς το καλύτερο ποσοτικές παραμέτρους που χαρακτηρίζουν την οικονομία και την κοινωνία στη χώρα μας. Δεν φαίνεται επίσης να άρθηκε από την «εκσυγχρονιστική» διακυβέρνηση της χώρας η οποία προσπάθησε εκ των άνω να μεταρρυθμίσει οικονομία και κοινωνία.

Η αγορά εργασίας δεν αποτελεί εξαίρεση στην όλη δυσκολία επίτευξης μετασχηματισμών. Η συγκρότηση και λειτουργία του πεδίου απασχόλησης και της αγοράς εργασίας έχει βέβαια όλα τα χαρακτηριστικά στοιχεία που γνωρίζουμε από τις αγορές εργασίας των κεντροευρωπαϊκών χωρών. Όμως, η σύνθεση των στοιχείων αυτών είναι ιδιαίζουσα, το βάρος που έχουν κάποια από αυτά εμφανίζεται τόσο διαφορετικό από εκείνα που γνωρίζουμε από την κλασική ξένη βιβλιογραφία, ώστε δεν ξενίζει το ότι πολλοί ερευνητές αποφαίνονται ότι η ελληνική αγορά εργασίας μόνο ως «ιδιαιτερότητα» μπορεί να αναλυθεί. Η ιδιαιτερότητα αξιολογείται προφανώς σε σχέση με την κατάσταση που επικρατεί στις κεντροευρωπαϊκές και βορειοαμερικανικές χώρες, οι οποίες

αποτελούν το πρότυπο των κυρίαρχων επιστημονικών αναλύσεων κι έτσι το υπόδειγμα με βάση το οποίο αναλύονται οι καταστάσεις στην Ελλάδα. Αν αντίθετα ενσκήψουμε στην ανάλυση της κατάστασης που παρατηρείται σε όμορφες με την Ελλάδα περιοχές, π.χ στις χώρες της μεσογειακής λεκάνης, τότε θα διαπιστώσουμε ότι η οργάνωση που επικρατεί στην ελληνική αγορά εργασίας αποτελεί κανονικότητα, δεν έχει τίποτα το εξαιρετικό σε σύγκριση με αυτές, και έτσι, παρά τις όποιες διαφοροποιήσεις, μπορεί να ενταχθεί στην ίδια «κανονική»εργασιακή και παραγωγική δομή και συγκρότηση, η οποία παλαιότερα χαρακτηριζόταν ως «εξαρτημένη». Για μια επαρκέστερη, πλέον πραγματιστική ανάλυση, απαιτείται πολλαπλή προσέγγιση, αποφεύγοντας την αλαζονεία της άποψης ότι κάποιου τύπου θεώρηση είναι πάντοτε η ορθή.

Σχετικά με την άσκηση των περισσότερων επαγγελματικών δραστηριοτήτων σε χώρες όπως είναι η Ελλάδα, με την εξαίρεση των επαγγεμάτων που απαιτούν μεγάλη εξειδίκευση ή ασφάλεια στην εφαρμογή τους, ισχύει η ρήση του ζωγράφου Τσαρούχη: «Στην Ελλάδα είσαι ό,τι δηλώσεις». Στην ελλειπτικότητα της η έκφραση αυτή σημαίνει, για το θέμα της παρούσας εργασίας, ότι καθένας μπορεί να ασκήσει οποιοδήποτε επάγγελμα επιθυμεί, ανεξάρτητα από τα εκπαιδευτικά, μορφωτικά και άλλα προσόντα που διαθέτει. Αρκεί η πρόθεση και η ετοιμότητα του να το ασκήσει. Όλοι στην Ελλάδα γνωρίζουμε από τον άμεσο περίγυρό μας πόσο διαφορετικών εκπαιδευτικών επιπέδων άνθρωποι ασκούν την ίδια ακριβώς εργασία. Στην εργασιακή πράξη δεν παρατηρείται λοιπόν η αναμενόμενη άμεση σύνδεση επαγγελματικής εκπαίδευσης και απασχόλησης.

Μοναδική εξαίρεση στην κατάσταση αυτή αποτελούν τα λεγόμενα «κατοχυρωμένα» επαγγέλματα. Τα επαγγέλματα αυτά μπορούν να ασκήσουν όσοι έχουν δεχθεί συγκεκριμένη επαγγελματική εκπαίδευση και έχουν αποκτήσει «άδεια άσκησης» τους ύστερα από ειδικές εξετάσεις.

2.5 ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ-ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΥΡΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η αυξανόμενη ανεργία και ο έντονος ανταγωνισμός για μια θέση εργασίας, εκτός του ότι υποστηρίζουν την δημιουργία ανάγκης για την απόκτηση επιπλέον τυπικών εκπαιδευτικών προσόντων, φαίνεται να ευνοούν την υιοθέτηση έμμεσων τρόπων και την χρήση κάθε είδους γνωριμιών για την προώθηση των συμφερόντων των αιτουμένων ένταξης στο πεδίο απασχόλησης. Οι ιδιαίτερες συνθήκες εργασίας στην Ελλάδα έχουν οδηγήσει στη δημιουργία ατομικών εργασιακών στρατηγικών.

Έτσι, οι νέοι χρησιμοποιούν τις παρακάτω διαδικασίες στην προσπάθεια εύρεσης εργασίας.

- Ανάγνωση των μικρών αγγελιών στις εφημερίδες. Γίνεται εκτεταμένη χρήση του τρόπου αυτού ιδίως για απλές υπαλληλικές εργασίες και για ευκαιριακή παροχή υπηρεσιών. Από τις μικρές αγγελίες παρέχεται η πληροφόρηση και για την

διεξαγωγή διαγωνισμών για πρόσληψη προσωπικού από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως είναι οι διαγωνισμοί ΑΣΕΠ.

- Προσφυγή σε οργανώσεις, επαγγελματικές, επιστημονικές, συνδικαλιστικές, εθνικοτοπικές, κομματικές, θρησκευτικές, στις οποίες ανήκουν οι αναζητούντες εργασία ή ο οικογενειακός τους περίγυρος.
- Προσφυγή στον ΟΑΕΔ. Δεν έχει μεγάλη επιτυχία ως τρόπος εύρεσης εργασίας, όμως η προσφυγή γίνεται σε ευρεία κλίμακα λόγω του ότι ο ΟΑΕΔ χορηγεί τα επιδόματα ανεργίας η βοηθά στην ένταξη σε ευρωπαϊκά προγράμματα επιδοτούμενης απασχόλησης ορισμένου χρόνου.(π.χ STAGE).
- Προσφυγή σε οικογενειακές γνωριμίες είτε σε υψηλά ιστάμενα πρόσωπα του πολιτικού προσωπικού.
- Η αποστολή βιογραφικού σημειώματος σε επιχειρήσεις που κατά την άποψη πρωτοεισερχομένων στην αγορά εργασίας θα ήταν πιθανόν να θελήσουν να τους προσλάβουν. Αφορά κυρίως νέους πτυχιούχους πανεπιστημίων και πολυτεχνείων. Η αποστολή μπορεί να γίνεται και ηλεκτρονικά, μέσα από τις ειδικές ιστοσελίδες αναζήτησης συνεργατών.
- Διερεύνηση πόρτα πόρτα της δυνατότητας πρόσληψης. Πρόκειται για τον πλέον επίμονο δρόμο εύρεσης απασχόλησης, στον οποίον προσφεύγουν οι νέοι όταν έχουν αποτύχει στους προηγούμενους.

Από τα παραπάνω γίνεται προφανές ότι κοινωνικοί παράγοντες παίζουν τον κυριότερο ρόλο κατά την εξεύρεση επαγγέλματος από μέρους των νέων.

Αντίστοιχα οι επιχειρήσεις προσλαμβάνουν προσωπικό χρησιμοποιώντας τις παρακάτω διαδικασίες.

- Μέσω ανακοινώσεων σε έντυπα μέσα ενημέρωσης. Πρόκειται συνήθως για αγγελίες που δημοσιεύονται σε μεγάλης κυκλοφορίας εφημερίδας, οι οποίες έχουν εκτεταμένο τμήμα «μικρών αγγελιών» ή για της ειδικές εφημερίδες μικρών αγγελιών.
- Μέσω των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών. Αφορά κυρίως τον ΟΑΕΔ. Η σημασία του οργανισμού αυτού είναι πολύ υποβαθμισμένοι. Μόνο ειδικές κατηγορίες εργαζομένων, όπως π.χ μειονεκτούντα άτομα, επανεκπαιδευόμενοι άνεργοι, περιπτώσεις δηλαδή όπου υπάρχει δημόσια επιδότηση στις επιχειρήσεις, προσλαμβάνονται σε ικανοποιητικό βαθμό μέσω ΟΑΕΔ.
- Μέσω εταιριών συμβούλων, οι οποίες αναλαμβάνουν να βρουν υπαλλήλους ειδικών προσόντων που οι επιχειρήσεις επιθυμούν να προσλάβουν.
- Μέσω οικογενειακών, φιλικών ή κοινωνικών επαφών και γνωριμιών. Έχει ιδιαίτερη σημασία, κυρίως για τον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας.
- Μέσω υψηλά ιστάμενων προσώπων. Έχει σημασία πρωτίστως για τον δημόσιο τομέα της οικονομίας, αλλά σε αυξανόμενο βαθμό και για τον ιδιωτικό τομέα, δεδομένου ότι πολλά μέλη του πολιτικού προσωπικού ασκούν επιρροή σε επιχειρηματίες, ενώ υπάρχει περιορισμός προσλήψεων στον δημόσιο τομέα.

2.6 ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΛΕΥΡΑ ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ

Οι υποψήφιοι εργαζόμενοι:

1. Απαντάνε σε δημοσιευμένες αγγελίες.
2. Απευθύνονται σε ιδιωτικά ή δημόσια γραφεία εύρεσης εργασίας.
3. Απευθύνονται σε φίλους για να εργαστούν στην ίδια εταιρεία που εργάζονται και αυτοί.
4. Απευθύνονται σε φίλους για εργασία, σε άλλους εργοδότες που πιθανόν αυτοί γνωρίζουν. «Συστάσεις».
5. «Χρησιμοποιούν» κάποιον φίλο ή γνωστό για να τους φέρει σε επαφή απευθείας με τον δυνητικό εργοδότη.
6. Ξεκινούν μια διαδικασία συνέντευξης οι υποψήφιοι με δική τους πρωτοβουλία με σκοπό να αποδείξουν τις ικανότητες τους.
7. Διεισδύουν σε μια επιχείρηση οργανισμό αρχικά ως προσωρινοί εργαζόμενοι, ή μερικής απασχόλησης ή εθελοντικής εργασίας, προσδοκώντας αργότερα μια μορφή πλήρους απασχόλησης και πρόσληψης.

Οι εργοδότες:

1. «Κοιτάζουν» πρώτα στην ίδια την επιχείρηση τους με σκοπό να προαγάγουν έναν ήδη εργαζόμενο ή να προσλάβουν κανονικά έναν που απασχολείται προσωρινά ή μερικώς.
2. Ρωτάνε τους υπαλλήλους τους εάν έχουν να συστήσουν κάποιον που είδη εργάζεται σε αυτούς ή εργάστηκε κατά το παρελθόν.

3. Ρωτάνε τους υπαλλήλους τους εάν έχουν να συστήσουν κάποιον που ήδη εργάζεται σε άλλη επιχείρηση.
4. Μέσα από την διαδικασία της συνέντευξης που ξεκίνησε έπειτα από πρωτοβουλία του ίδιου του υποψηφίου με σκοπό να αναγνωρίσουν τις ικανότητές του ο εργοδότης βλέπει τι πραγματικά μπορεί να κάνει.
5. Αναζητούν μέσω φίλων ή συναδέλφων να τους συστήσουν κάποιον που θεωρούν ικανό. «Συστάσεις».
6. Χρησιμοποιούν τα ιδιωτικά ή δημόσια γραφεία ευρέσεως εργασίας.
7. Δημοσιεύουν αγγελίες στον τύπο.

Από τα προηγούμενα εκείνο που διαφαίνεται άμεσα είναι οι εργοδότες ακολουθούν διαφορετικοί μέθοδο στην επιλογή προσωπικού από ό,τι οι υποψήφιοι στην αναζήτηση εργασίας τους. Για την ακρίβεια η προτεραιότητα που δίνουν στην κάθε μέθοδο με βάση την κατάταξή τους, είναι αντίστροφη σε σχέση με αυτή των υποψηφίων.

Αυτό που είναι ιδιαίτερα σημαντικό είναι να κατανοήσουν οι υποψήφιοι ότι στο ξεκίνημα τουλάχιστον της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας έχει ιδιαίτερη σημασία η με οποιονδήποτε τρόπο διείσδυση σε μια επιχείρηση οργανισμό με σκοπό την απόκτηση μιας πρώτης επαγγελματικής εμπειρίας και πιθανόν αργότερα την εδραίωσή τους στην ίδια επιχείρηση που τους προσέλαβε αρχικά ως εργαζόμενους μερικής απασχόλησης ή ορισμένου χρόνου ή ακόμη και περιοδικά. Με βάση τα παραπάνω θα μπορούσε να συμπεράνει κανείς ότι η πρακτική εξάσκηση των σπουδαστών που εφαρμόζουν ορισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα είναι μια πραγματική ευκαιρία για ανεύρεση εργασίας και τουλάχιστον απόκτησης στοιχειώδους επαγγελματικής εμπειρίας.

2.7 ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Οι πιο συνηθισμένες πηγές αναζήτησης είναι: εφημερίδες, επιμελητήρια, ο δικτυακός τόπος της κοινότητας, site μεγάλων πολυεθνικών επιχειρήσεων, γραφεία αναζήτησης προσωπικού με διεθνή εμβέλεια και δραστηριοποίηση (επισυνάπτονται αντίστοιχα site).

Οι χώρες που συνήθως επιλέγονται είναι: Ηνωμένες Πολιτείες, Αγγλία, Ολλανδία, Κύπρος, Κίνα, για λόγους όπως, για παράδειγμα, το υψηλό επίπεδο αποδοχών, τεχνογνωσία, ευκαιρίες εξέλιξης, μεγάλες αγορές με πολλές ειδικότητες επαγγελματιών. Άλλες χώρες όπως Ρουμανία, Σκόπια, Βουλγαρία επιλέγονται για λόγους όπως ότι είναι εγγύτερα στην χώρα μας, υπάρχουν εκεί ήδη εγκατεστημένες μεγάλες Ελληνικές επιχειρήσεις, θέσεις με προοπτική, εξειδίκευση, υψηλότερες αποδοχές σε σχέση με τα Ελληνικά δεδομένα.

Τα πλεονεκτήματα της εργασίας στο εξωτερικό μπορούν να συνοψιστούν στα εξής: εκμάθηση ξένης γλώσσας σε συνθήκες εργασίας και διαβίωσης, υψηλές αποδοχές, απόκτηση ιδιαίτερης εμπειρίας, προηγμένη μερικές φορές τεχνογνωσία, διαφορετική κουλτούρα.

Υπάρχουν όμως και ιδιαιτερότητες κατά την αναζήτηση εργασίας στο εξωτερικό αλλά και κατά την παραμονή εκεί όπως διαφορές σε: νοοτροπία, γλώσσα, προφορά, κόστος επικοινωνίας-μετακίνησης, νομικό, εργασιακό, πολιτικό καθεστώς, κουλτούρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Οι υψηλές απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, σε συνδυασμό με το κλίμα ανασφάλειας που έχει διαμορφωθεί στην εποχή μας, επηρεάζουν σε σημαντικό βαθμό την ζωή, και τις αποφάσεις των φοιτητών, σχετικά με τις προοπτικές απασχόλησης τους, θέτοντας τους νέες παραμέτρους, όπως η απόκτηση μεταπτυχιακού, δεύτερου πτυχίου κτλ.

Σκοπός της παρούσας ερευνάς μας είναι η καταγραφή και η μελέτη των προσδοκιών των τελειόφοιτων του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΑΤΕΙ Πάτρας σχετικά με την επαγγελματική τους αποκατάσταση.

Η παρούσα έρευνα βασίζεται σε ορισμένα ερευνητικά ερωτήματα και υποθέσεις.

Τα ερευνητικά ερωτήματα στα οποία επιδιώκουμε να απαντήσουμε είναι τα εξής:

Ερώτημα 1^ο: Ποια η δυνατότητα εύρεσης απασχόλησης των τελειόφοιτων στο αντικείμενο σπουδών τους.

Ερώτημα 2^ο: Ποια η προτίμηση των τελειόφοιτων σχετικά με τον τομέα απασχόλησης τους (δημόσιος, ιδιωτικός).

Ερώτημα 3^ο: Σε ποιο βαθμό η απόκτηση μεταπτυχιακού συμβάλλει στην άμεση εύρεση απασχόλησης των τελειόφοιτων.

Αντίστοιχα, οι ερευνητικές μας υποθέσεις είναι οι ακόλουθες:

Υπόθεση 1^η: Οι τελειόφοιτοι μετά την περάτωση των σπουδών τους θα έρθουν αντιμέτωποι με το φάσμα της ανεργίας.

Υπόθεση 2^η: Η ύπαρξη ανταγωνισμού των τελειόφοιτων στην αγορά εργασίας με πτυχιούχους άλλων τμημάτων.

Υπόθεση 3^η: Η απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου είναι αναγκαία και συνδέεται άμεσα με την επαγγελματική αποκατάσταση των τελειόφοιτων.

3.2 ΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το δείγμα της έρευνας αποτελέσαν 50 τελειόφοιτοι φοιτητές, 31 γυναίκες (62%) και 19 άνδρες (38%) που φοιτούν στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΑΤΕΙ Πάτρας. Ο λόγος για τον οποίο επιλέξαμε να απευθυνθούμε στον συγκεκριμένο πληθυσμό συνοψίζεται στο εξής σκεπτικό: κάποιος ο οποίος έχει φτάσει στα τελευταία εξάμηνα φοίτησης του και έχει ολοκληρώσει σε ένα μεγάλο ποσοστό τις σπουδές του, έχει ωριμάσει μέσα του η ιδέα που ακριβώς θέλει να απασχοληθεί μετά την λήψη του πτυχίου του, καθώς επίσης διαθέτει την εμπειρία και την δυνατότητα να κρίνει κατά πόσο οι προσδοκίες του και οι γνώσεις που έχει αποκτήσει, είναι συμβατές με την αγορά εργασίας.

3.3 ΜΕΣΟ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Βασικό εργαλείο διεξαγωγής της έρευνας μας αποτέλεσε η χρήση ερωτηματολογίου. Το ερωτηματολόγιο παρουσιάζει αρκετά πλεονεκτήματα καθώς όπως τονίζει και ο **Δημητρόπουλος** (1994), είναι συγκριτικά εύκολη η κατασκευή και χρήση του, είναι συγκριτικά οικονομικός τρόπος, ιδιαίτερα όταν επιζητάμε την συγκέντρωση απαντήσεων από πολλά υποκείμενα ταυτόχρονα, είναι ίδιο το όργανο για όλα τα υποκείμενα, είναι γραπτό, είναι εύκολη η επεξεργασία των δεδομένων, μπορούν να συγκεντρωθούν δεδομένα από μακρινές αποστάσεις, είναι σχετικά εύκολο για το υποκείμενο να απαντήσει κ.ο.κ (σελ 99).

Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα έρευνα είναι αυτοσχέδιο και συντάχθηκε με τέτοιο τρόπο ούτως ώστε να περιέχει τις παραμέτρους που θα μελετούσαμε. Για τον λόγο αυτό αξιοποιήθηκαν συγχρόνως διαφορετικά είδη ερωτήσεων. Η μορφή τους καθορίστηκε από το είδος της πληροφορίας που επιθυμούσαμε να εξασφαλίσουμε.

Πιο συγκεκριμένα, προτιμήσαμε ερωτήσεις ως επί τον πλείστον κλειστού τύπου, καλώντας τους φοιτητές να απαντήσουν σε ορισμένες ερωτήσεις απλής και πολλαπλής επιλογής. Όπως επισημαίνει ο **Παρασκευόπουλος** (1993), «οι κλειστές ερωτήσεις έχουν το πλεονέκτημα ότι συμπληρώνονται εύκολα, απαιτούν λίγο χρόνο να απαντηθούν, περιορίζουν τον εξεταζόμενο στο θέμα και εξασφαλίζουν

αντικειμενικές πληροφορίες» (σελ 104). Παράλληλα για τις ανάγκες της έρευνας αξιοποιήσαμε και τα πλεονεκτήματα των ανοικτών ερωτήσεων. Κατά τον **Ζαφειρόπουλο** (2005), «στις ερωτήσεις αυτές ο κάθε ερωτώμενος μπορεί να αναπτύξει με ελεύθερο λόγο τις απόψεις υπό μορφή μικρού κειμένου και δεν είναι απαραίτητο αυτές να συμπίπτουν με απόψεις άλλων ερωτώμενων» (σελ 67).

Το ερωτηματολόγιο στην τελική του μορφή περιελάμβανε 24 ερωτήσεις, οι οποίες αντιστοιχούσαν κατά ομάδες στους επιμέρους στόχους της έρευνας. Συγκεκριμένα:

- Ø Ερωτήσεις που αφορούσαν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων.
- Ø Ερωτήσεις σχετικά με τις προπτυχιακές σπουδές τους, και το ενδεχόμενο συνέχισης τους.
- Ø Ερωτήσεις σχετικά με την τρέχουσα επαγγελματική τους απασχόληση, αλλά και την ύπαρξη προηγούμενης εργασιακής εμπειρίας.
- Ø Ερωτήσεις σχετικά με την επαγγελματική αποκατάσταση των φοιτητών μετά την αποφοίτηση τους.

Η έρευνα έλαβε χώρα στο χώρο του ΑΤΕΙ στις 31 Μαρτίου 2009. Σε πρώτη φάση, μοιράσαμε το ερωτηματολόγιο πιλοτικά σε επτά άτομα προκειμένου να διαπιστώσουμε το βαθμό ανταπόκρισης των τελευταίων, αλλά και κατά πόσο οι ερωτήσεις έχουν άμεση σχέση με το εξεταζόμενο θέμα. Στα τρία από τα επτά άτομα το ερωτηματολόγιο στάλθηκε, αλλά και λήφθηκε συμπληρωμένο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Οι υπόλοιποι τέσσερεις το συμπλήρωσαν οι ίδιοι, σε χρόνο και χώρο κατόπιν συνεννόησης με τους ερευνητές. Η ανταπόκριση των

συμμετεχόντων κρίθηκε ικανοποιητική. Αφού έγιναν όλες οι απαραίτητες διορθώσεις-βελτιώσεις μοιράσαμε το ερωτηματολόγιο σε δύο αίθουσες του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, αλλά και σε μικρές ομάδες φοιτητών που εντοπίσαμε κατά την διάρκεια παρουσίας μας στο χώρο του ΑΤΕΙ.

Αφού επισημάναμε στους φοιτητές το σκοπό της ερευνάς, δώσαμε τις απαραίτητες οδηγίες συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου, ενώ τονίσαμε την σημασία της προσεκτικής αντιμετώπισης όλων των ερωτήσεων. Το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε ανώνυμα από τους φοιτητές και η όλη διαδικασία έγινε παρουσία των ερευνητών, προκειμένου να επιλυθούν τυχόν απορίες, αλλά και να διαπιστωθεί από κοντά κατά πόσο θα υπάρξει ανταπόκριση. Είναι γεγονός ότι οι ερωτώμενοι επέδειξαν ιδιαίτερο ζήλο και ενδιαφέρον κατά την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου. Από τα 51 ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν 50 κρίθηκαν έγκυρα, ενώ μόλις 1 άκυρο. Οι φοιτητές που συμμετείχαν στην έρευνα, επιλέχθηκαν εντελώς τυχαία ανάλογα με τους καθηγητές που προθυμοποιήθηκαν να παραχωρήσουν χρόνο από το μάθημα για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου. Συνεπώς, μπορεί να ειπωθεί ότι το δείγμα που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα έρευνα είναι ένα τυχαίο δείγμα.

Προκειμένου να είναι πιο κατανοητά και ακριβή τα αποτελέσματα της ερευνάς μας διαμορφώσαμε ειδικούς πίνακες και διαγράμματα, με την βοήθεια του προγράμματος Microsoft Office/Excel. Τα αποτελέσματα, όπως αυτά προέκυψαν από την επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων που συγκεντρώσαμε, περιγράφονται αναλυτικά στην επόμενη ενότητα.

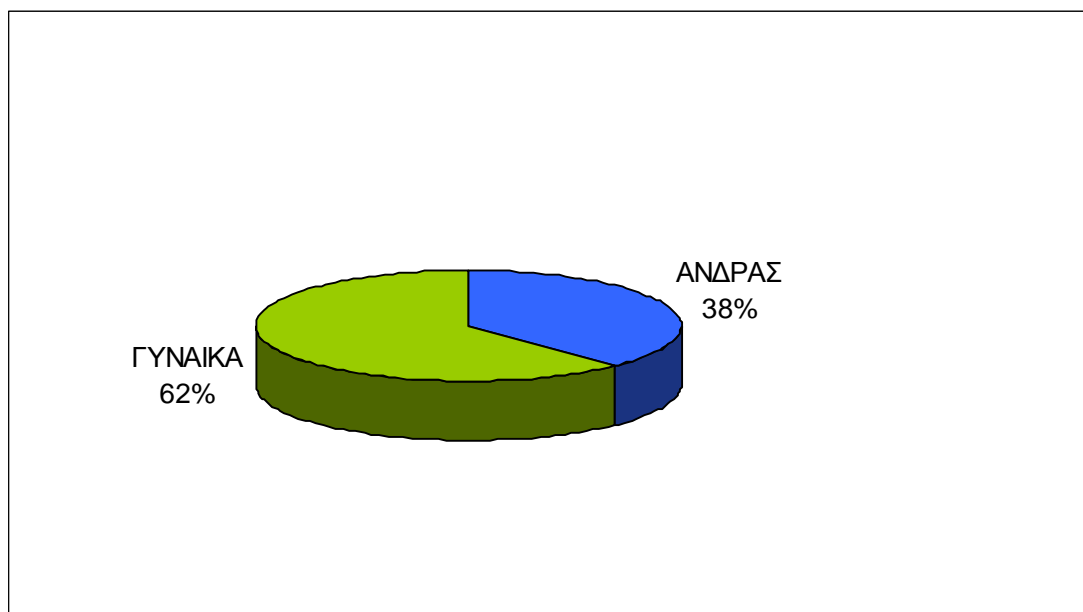
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Στο τρέχον κεφάλαιο παρουσιάζονται με την βοήθεια πινάκων και σχεδιαγραμμάτων τα ευρήματα της έρευνάς, η οποία διεξήχθη σε δείγμα 50 φοιτητών. Οι ερωτήσεις έδωσαν την ευκαιρία στους φοιτητές να εκφράσουν την γνώμη τους αλλά παράλληλα και τους προβληματισμούς τους σχετικά με τις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές τους την επαγγελματική τους εμπειρία αλλά και την μετ' έπειτα επαγγελματική τους απασχόληση.

Στην συνέχεια παρουσιάζουμε αναλυτικά τα αποτελέσματα, όπως αυτά προέκυψαν από την επεξεργασία των δεδομένων.

4.1 Οι συμμετέχοντες

Όπως φαίνεται και από το σχήμα 4.1 στην έρευνα έλαβαν μέρος 50 άτομα από τα οποία το 62% ήσαν γυναίκες (31), ενώ το 38% άνδρες(19).

Σχήμα 4.1 Οι συμμετέχοντες

4.2 Επάγγελμα γονέων

Το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο των φοιτητών που συμμετείχαν στην έρευνα, όπως αυτό ορίζεται από το επάγγελμα και το μορφωτικό επίπεδο των γονέων τους, φαίνεται από τους Πίνακες 4.2.1., 4.2.2., 4.3.1., 4.3.2.

Όπως παρατηρούμε από τους Πίνακες 4.2.1. και 4.2.2. οι οποίοι αφορούν την επαγγελματική ενασχόληση των γονέων των φοιτητών, τα επαγγέλματα εκπροσωπούν όλους σχεδόν τους κλάδους. Ειδικότερα στον Πίνακα 4.2.1. ο οποίος αφορά το επάγγελμα του πατέρα, το 26% των

ερωτηθέντων απάντησε ότι ο πατέρας τους ασκεί ελεύθερο επάγγελμα, το 24% απασχολείται στο Δημόσιο, ενώ το 20% εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα. Εκπροσωπώντας τα λεγόμενα «λαϊκά επαγγέλματα» ένα ποσοστό 24% των πατέρων των φοιτητών απασχολείται ως εργάτης, τεχνίτης, εργάτης.

Όσον αφορά τις μητέρες των φοιτητών, πέρα από εκείνες που δεν εργάζονται (48%), οι περισσότερες απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα (30%), το 12% αυτών εργάζεται στο Δημόσιο, ενώ το 8% είναι ελεύθερες επαγγελματίες.

Πίνακας 4.2.1. Επάγγελμα πατέρα

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
Ελεύθερος επαγγελματίας	13	26%
Δημόσιος υπάλληλος	12	24%
Εργάτης-τεχνίτης- αγρότης	12	24%
Ιδιωτικός υπάλληλος	10	20%
ΔΞ/ΔΑ	3	6%
Σύνολο	50	100

Πίνακας 4.2.2. Επάγγελμα μητέρας

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
Οικιακά	24	48%
Ιδιωτικός υπάλληλος	15	30%
Δημόσιος υπάλληλος	6	12%
Ελεύθερος επαγγελματίας	4	8%
ΔΞ\ΔΑ	1	2%
Εργάτης-τεχνίτης- αγρότης	-	-
Σύνολο	50	100%

4.3 ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΟΝΕΩΝ

Όπως παρατηρούμε από τους Πίνακες 4.3.1. και 4.3.2. οι γονείς των φοιτητών είναι στην πλειοψηφία τους απόφοιτοι Λυκείου, με τις μητέρες να συγκεντρώνουν υψηλότερο ποσοστό σε σχέση με τους πατέρες (42% για την μητέρα και 34% για τον πατέρα). Ειδικότερα, στον Πίνακα 4.3.1. ο οποίος αφορά το μορφωτικό επίπεδο του πατέρα, το 16% των ερωτηθέντων απάντησε ότι ο πατέρας του είναι απόφοιτος δημοτικού σχολείου, το 12% απόφοιτος γυμνασίου το 12% απόφοιτος μέσης τεχνικής σχολής, το 10% απόφοιτος Πανεπιστημίου, το 6% απόφοιτος ΤΕΙ, το 4% κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος, ενώ το 2% δεν έχει τελειώσει το δημοτικό σχολείο.

Στον Πίνακα 4.3.2. ο οποίος αφορά το μορφωτικό επίπεδο της μητέρας το 22% των ερωτηθέντων απάντησε ότι η μητέρα του είναι απόφοιτος γυμνασίου, το 16% απόφοιτος δημοτικού σχολείου, το 8% απόφοιτος μέσης τεχνικής σχολής, το 6% απόφοιτος Πανεπιστημιακής σχολής, το 2% απόφοιτος ΤΕΙ, και το 2% κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος.

Πίνακας 4.3.1. Μορφωτικό επίπεδο πατέρα

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
Απόφοιτος λυκείου	17	34%
Απόφοιτος δημοτικού σχολείου	8	16%
Απόφοιτος γυμνασίου	6	12%
Απόφοιτος μέσης τεχνικής σχολής	6	12%
Απόφοιτος ΑΕΙ	5	10%
Απόφοιτος ΤΕΙ	3	6%
Κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος	2	4%
ΔΕ\ΔΑ	2	4%
Δεν έχει τελειώσει το δημοτικό	1	2%
Κάτοχος διδακτορικού διπλώματος	-	-

Σύνολο	50	100%
---------------	-----------	-------------

Πίνακας 4.3.2. Μορφωτικό επίπεδο μητέρας

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
Απόφοιτος λυκείου	21	42%
Απόφοιτος γυμνασίου	11	22%
Απόφοιτος δημοτικού σχολείου	8	16%
Απόφοιτος μέσης τεχνικής σχολής	4	8%
Απόφοιτος ΑΕΙ	3	6%
Απόφοιτος ΤΕΙ	1	2%
Κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος	1	2%
ΔΕ\ΔΑ	1	2%
Κάτοχος διδακτορικού διπλώματος	-	-
Σύνολο	50	100%

4.4 Τόπος καταγωγής φοιτητών

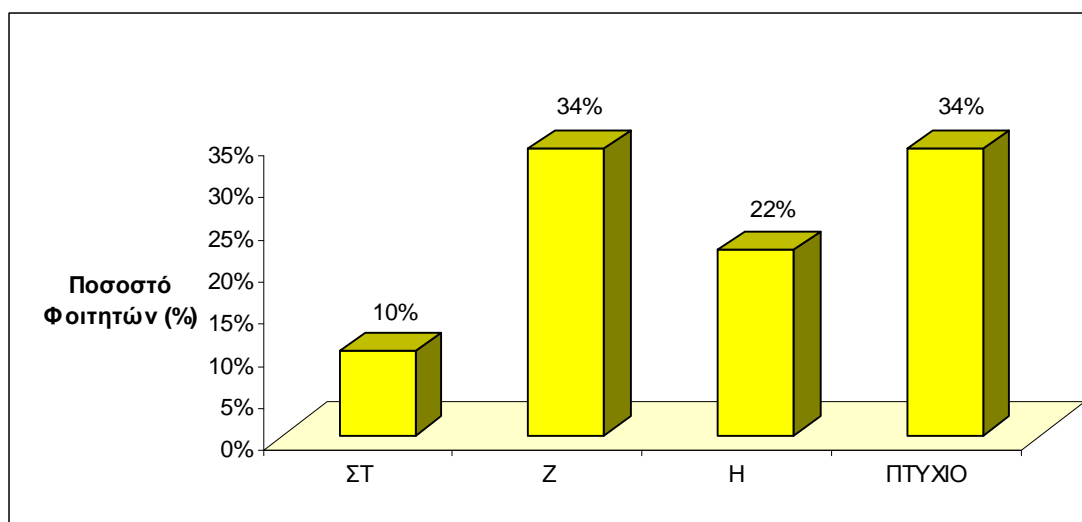
Στον Πίνακα 4.4 ο οποίος αφορά τον τόπο καταγωγής σε σύνολο 50 ερωτηθέντων, οι 21 προέρχονται από την Πελοπόννησο (42%), οι 11 από την Στερεά Ελλάδα (22%), οι 5 από τα νησιά του Ιονίου (10%), οι 4 από τα νησιά του Αιγαίου (8%), οι 3 από την Θεσσαλία (6%), οι 3 από την Ήπειρο (6%), 1 κατάγεται από την Κύπρο (2%), ενώ ένας ακόμη φοιτητής είναι αλλοδαπός (2%).

Πίνακας 4.4 Τόπος καταγωγής

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
Πελοπόννησος	21	42%
Στερεά Ελλάδα	11	22%
Νησιά Ιονίου	5	10%
Νησιά Αιγαίου	4	8%
Θεσσαλία	3	6%
Ήπειρος	3	6%
Κύπρος	1	2%
Εξωτερικό	1	2%
ΔΞ/ΔΑ	1	2%
Μακεδονία	-	-
Θράκη	-	-
Σύνολο	50	100%

4.5 Εξάμηνο φοίτησης

Στο σχήμα 4.5 το οποίο αφορά το εξάμηνο φοίτησης, παρατηρούμε ότι υπάρχει μία ισορροπία μεταξύ των φοιτητών που βρίσκονται στο Ζ' εξάμηνο των σπουδών τους και εκείνων που βρίσκονται στο Πτυχίο. Από τους 50 ερωτηθέντες, οι 17 απάντησαν ότι βρίσκονται χρονολογικά στο Ζ' εξάμηνο (34%) και οι 17 είναι επί Πτυχίω (34%). Οι υπόλοιποι 11 φοιτούν στο Η' εξάμηνο (22%), ενώ υπάρχουν και 5 φοιτητές οι οποίοι βρίσκονται στο ΣΤ' εξάμηνο (10%).

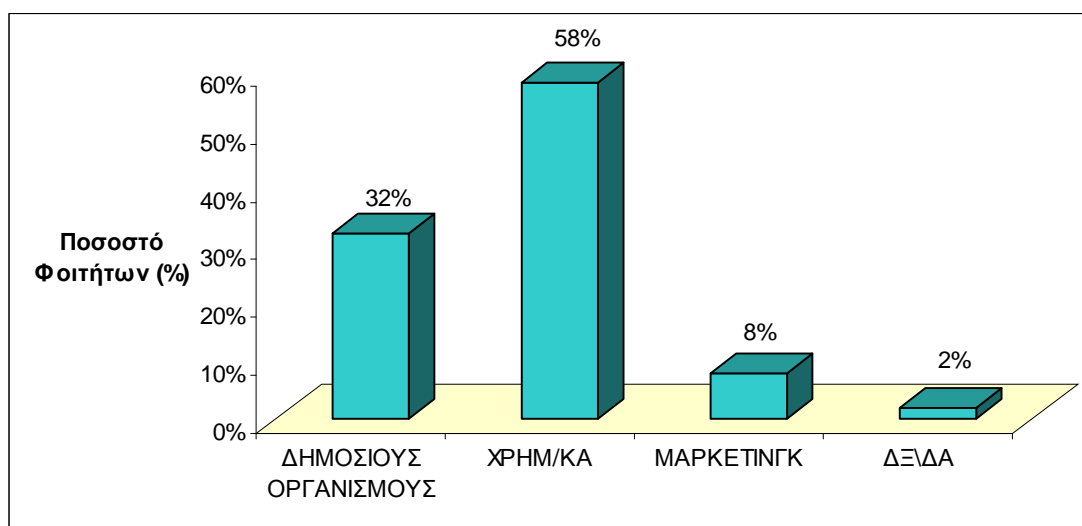

Σχήμα 4.5 Εξάμηνο φοίτησης

4.6 Κατεύθυνση σπουδών

Στην ερώτηση που αφορά στην επιλογή κατεύθυνσης σπουδών όπως φαίνεται και από το σχήμα 4.6, η κατεύθυνση Χρηματοοικονομικά είναι η πιο δημοφιλής καθώς έχει επιλεγεί από τους περισσότερους ερωτηθέντες συγκριτικά με τους Δημόσιους Οργανισμούς και αυτή του Μάρκετινγκ.

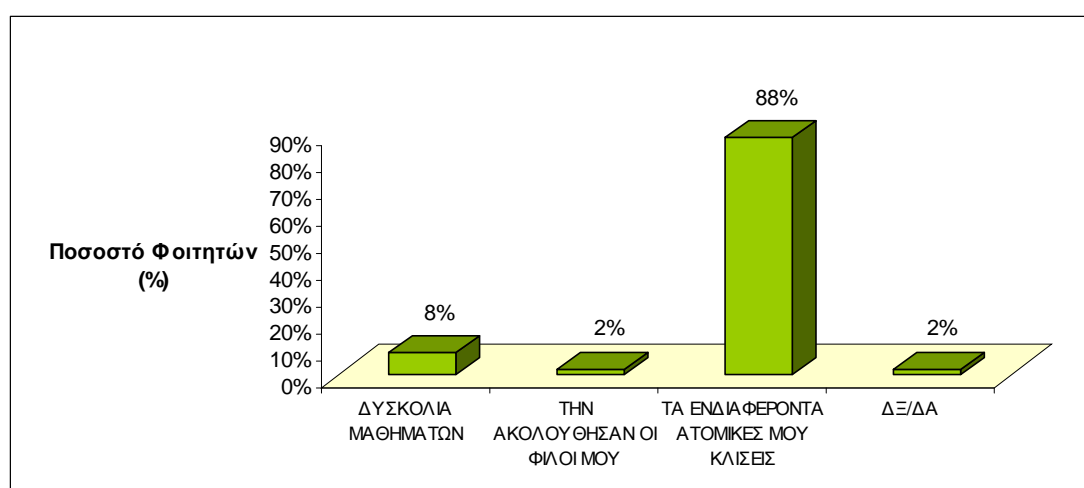
Πιο συγκεκριμένα το 58% (29) του δείγματος απάντησε ότι επέλεξε κατεύθυνση Χρηματοοικονομικά, το 32% (16) Δημόσιους Οργανισμούς, ενώ το 8% (4) Μάρκετινγκ.

Σχήμα 4.6 Κατεύθυνση σπουδών

4.7 Κριτήρια επιλογής κατεύθυνσης

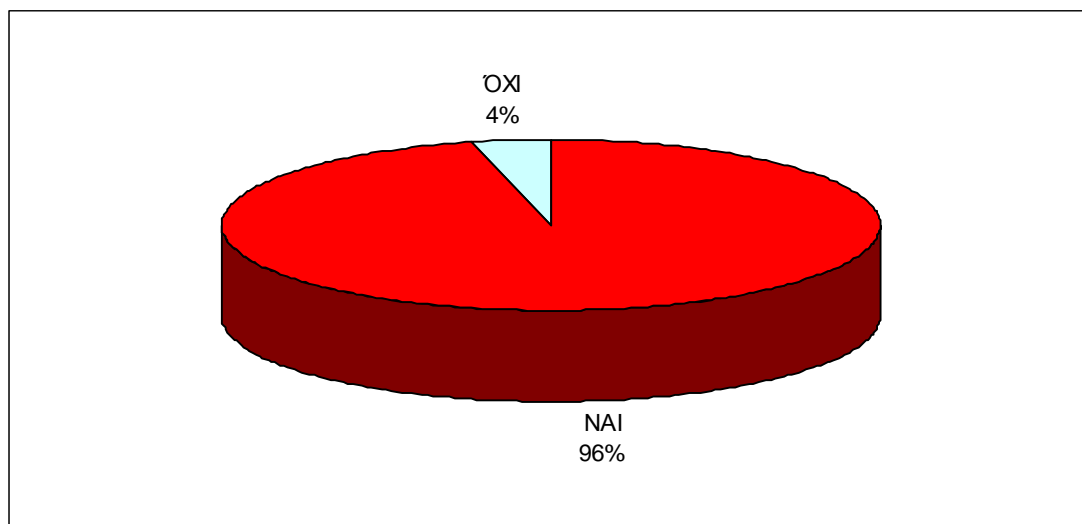
Στο σχήμα 4.7 το οποίο σχετίζεται με τα κριτήρια επιλογής κατεύθυνσης, τα ενδιαφέροντα, ατομικές κλίσεις θεωρείται το κυρίαρχο κριτήριο επιλογής κατεύθυνσης, αφού επιλέχθηκε από 44(88%) σε σύνολο 50 φοιτητών, στη συνέχεια ακολουθεί με τεραστία όμως διαφορά από το πρώτο, το κριτήριο που αφορά την δυσκολία μαθημάτων που έχει κάθε κατεύθυνση αφού επιλέχθηκε από μόλις 4 φοιτητές(8%), ενώ τέλος υπάρχει και 1 φοιτητής(2%) που επέλεξε το κριτήριο που αφορά τον επηρεασμό από τους φίλους του/φίλες του.

Σχήμα 4.7 Κριτήρια επιλογής κατεύθυνσης

4.8 Επιλογή τμήματος

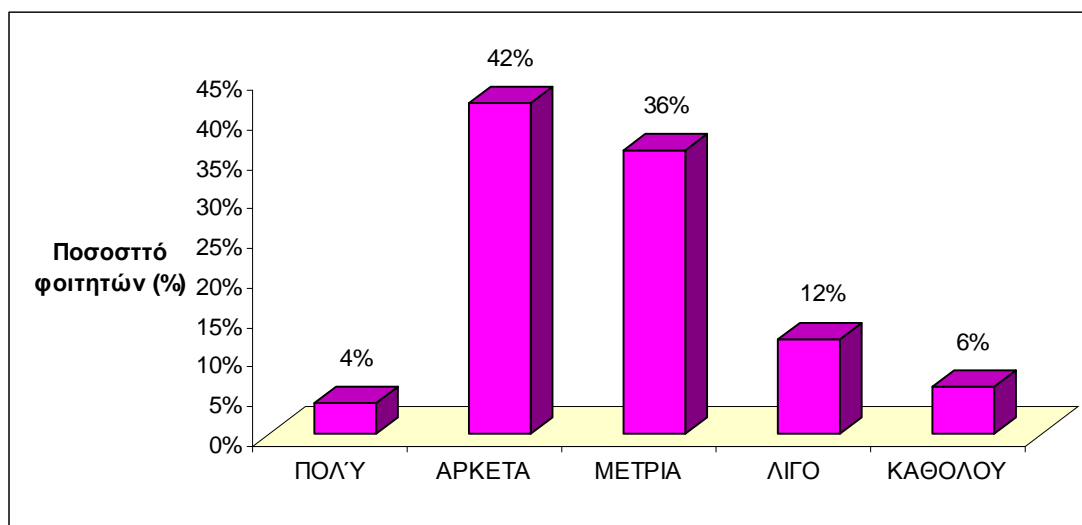
Στο σχήμα 4.8 το οποίο σχετίζεται με το κατά πόσο το τμήμα σπουδής των ερωτηθέντων ήταν μέσα στις επιλογές τους, βλέπουμε ότι η επιλογή ΝΑΙ απαντήθηκε από την συντριπτική πλειονότητα του εξεταζόμενου δείγματος 96% (48), εν αντιθέσει με την επιλογή ΟΧΙ που επιλέχθηκε μόλις από το 4% (2).

Σχήμα 4.8 Επιλογή τμήματος

4.9 Ικανοποίηση προσδοκιών

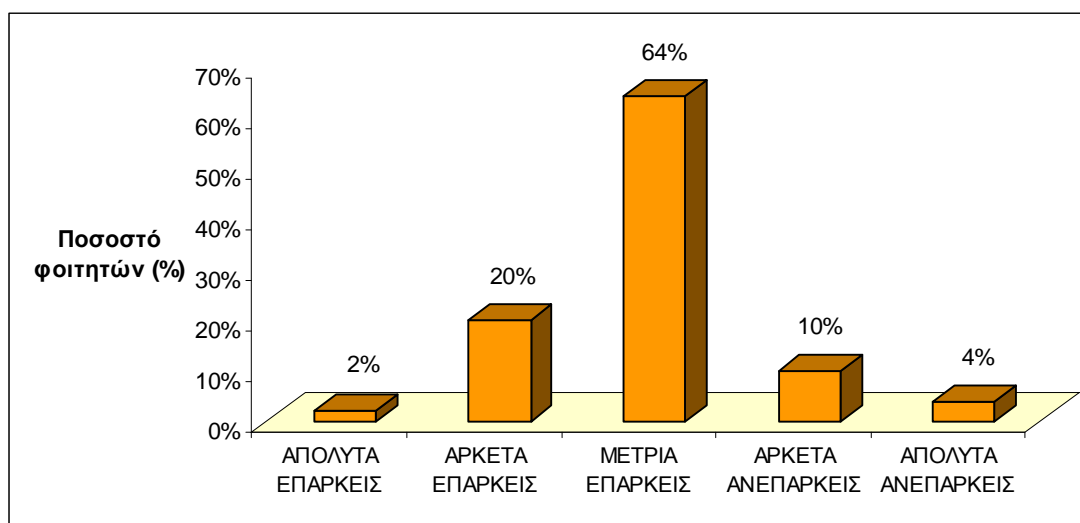
Στο σχήμα 4.9 που αφορά την ικανοποίηση των προσδοκιών των φοιτητών σχετικά με τις σπουδές που πραγματοποιούν, παρατηρούμε ότι οι επιλογές αρκετά και μέτρια επιλέχθηκαν από τους περισσότερους ερωτηθέντες και ακολούθησαν οι επιλογές λίγο, καθόλου, και πολύ. Ειδικότερα, αρκετά απάντησε το 42%(21), μέτρια το 36%(18), λίγο το 12%(6), καθόλου το 6%(3), ενώ πολύ απάντησε το 4%(2) των ερωτηθέντων.

Σχήμα 4.9 Ικανοποίηση προσδοκιών

4.10 Αξιολόγηση γνώσεων

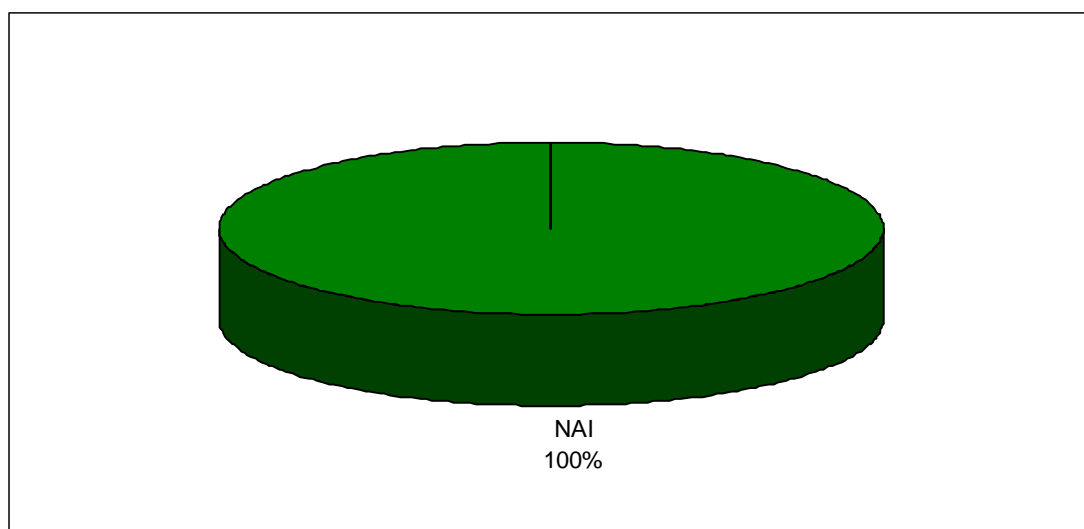
Όσον αφορά την ερώτηση που σχετίζεται με την αξιολόγηση των γνώσεων των φοιτητών κατά τη διάρκεια φοίτησης τους στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, όπως απεικονίζεται και από τα στοιχεία του σχήματος 4.10, δύο στους τρεις ερωτώμενους 64%(32) τις χαρακτήρισε ως μέτρια επαρκείς, το 20%(10) αρκετά επαρκείς, το 10%(5) αρκετά ανεπαρκείς, το 4%(2) απόλυτα ανεπαρκείς, και τέλος το 2%(1) απόλυτα επαρκείς.

Σχήμα 4.10 Αξιολόγηση γνώσεων

4.11 Ανταγωνισμός με άλλους πτυχιούχους

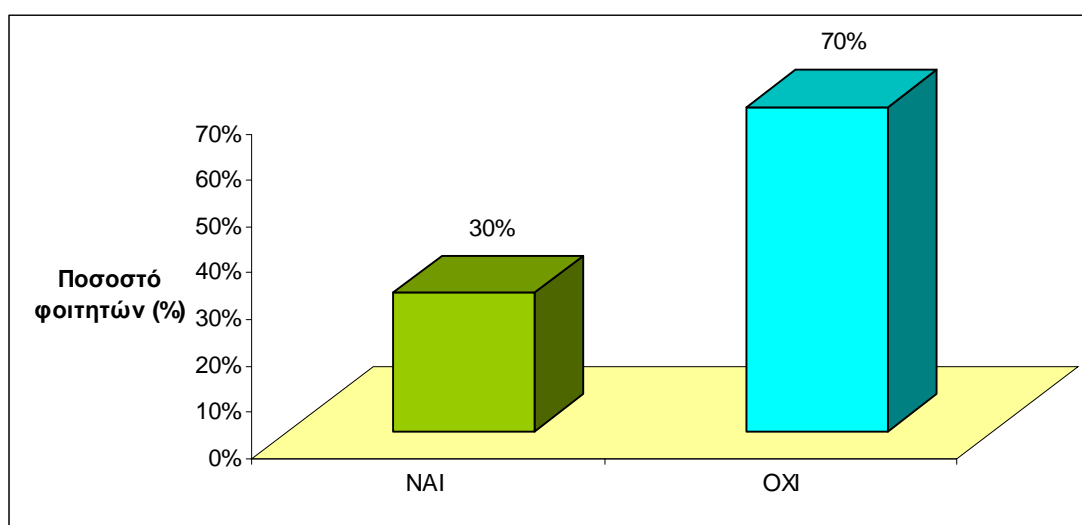
Στην ερώτηση που αφορά στο εάν υπάρχει ανταγωνισμός με πτυχιούχους άλλων τμημάτων στην αγορά εργασίας, όπως είναι εμφανές και στο σχήμα 4.11 το απόλυτο ποσοστό του εξεταζόμενου δείγματος 100% (50) απάντησε ΝΑΙ.

Σχήμα 4.11 Ανταγωνισμός με άλλους πτυχιούχους

4.12 Συζήτηση με τους καθηγητές

Παρατηρώντας τα δεδομένα όπως αυτά απεικονίζονται στο σχήμα 4.12, βλέπουμε ότι μόλις το 30%(15) των ερωτηθέντων μπαίνει στην διαδικασία να συζητήσει με τους καθηγητές του τμήματος τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές διεξόδους που μπορεί να έχει μετά την αποφοίτηση του. Από την άλλη παρατηρούμε ότι σχεδόν τρεις στους τέσσερεις ερωτηθέντες 70% (35) δεν μπαίνουν σε τέτοιου είδους διαδικασίες.

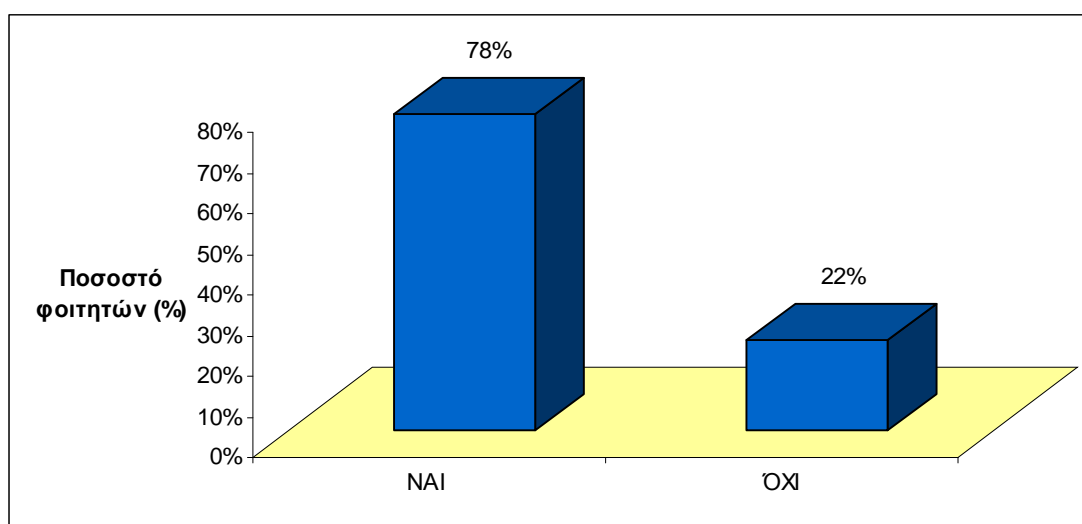
Σχήμα 4.12 Συζήτηση με τους καθηγητές

4.13 Απόκτηση μεταπτυχιακού

Στο σχήμα 4.13 το οποίο σχετίζεται με την απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου, παρατηρούμε ότι ένα υψηλό ποσοστό των ερωτηθέντων το οποίο ανέρχεται σε 78%(39) απάντησε ότι η απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου στην εποχή μας είναι απαραίτητο όπλο στην φαρέτρα κάθε τελειόφοιτου για την μετέπειτα επαγγελματική του αποκατάσταση, σε αντίθεση με το 22%(11) που εξέφρασε αντίθετη άποψη.

Όσοι απάντησαν πως η απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου είναι απαραίτητη κλίθηκαν να αιτιολογήσουν την άποψη τους. Έτσι σε σύνολο 39 ερωτηθέντων, οι 19 πρόβαλαν ως λόγο ότι *είναι αναγκαίο προσόν για την εξασφάλιση θέσης εργασίας (49%)*, 9 απάντησαν: *ότι οι σπουδές στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι γενικές και απαιτείται ειδίκευση (23%)*, 1 απάντησε: *είναι ανταγωνιστικό, μεγαλύτερη ειδίκευση (απαραίτητο για τους στόχους μου)*, 1 απάντησε: *ποιο εξειδικευμένες γνώσεις*, 1 απάντησε: *μεγάλος ανταγωνισμός*, 1 απάντησε: *επειδή υπάρχει μεγάλος ανταγωνισμός στην εύρεση εργασίας*, 1 απάντησε: *για να μπορείς να αναγνωριστείς και να κερδίσεις μία καλύτερη θέση εργασίας*, 1 απάντησε: *γιατί πλέον όλοι έχουν ένα μεταπτυχιακό, πλέον το μεταπτυχιακό είναι όπως ήταν παλιά το πτυχίο, δηλαδή αναγκαίο*, ένας 1 διάλεξε την επιλογή Άλλο χωρίς ωστόσο να αναφέρει συγκεκριμένο λόγο, 2 απάντησαν περισσότερους του ενός λόγους, ποιο συγκεκριμένα ο 1^{ος} εξ' αυτών ανέφερε: *η συσσώρευση γνώσης επιβραβεύεται, και ότι οι*

σπουδές στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι γενικές και απαιτείται ειδίκευση, ενώ ο 2^{ος} απάντησε: οι σπουδές στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι γενικές και απαιτείται ειδίκευση καθώς επίσης είναι αναγκαίο προσόν για την εξασφάλιση θέσης εργασίας, τέλος υπήρξαν και 2 ερωτηθέντες οι οποίοι παρόλο που θεώρησαν ότι η απόκτηση μεταπτυχιακού είναι απαραίτητη, εντούτοις δεν ανέφεραν συγκεκριμένο λόγο.

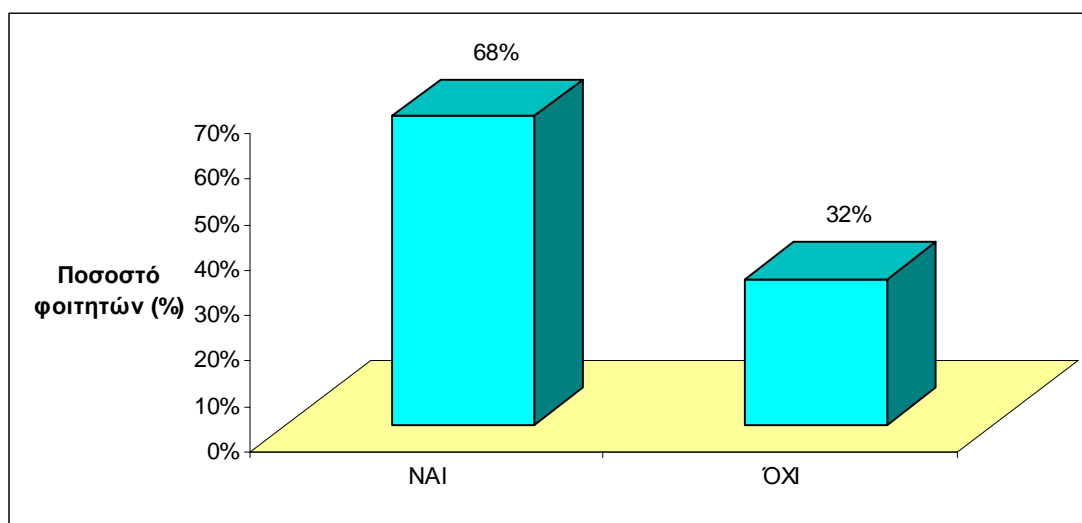
Σχήμα 4.13 Απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου

Πίνακας 4.13.1. Γιατί η απόκτηση μεταπτυχιακού είναι αναγκαία

ΛΟΓΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ		
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ		
Είναι αναγκαίο προσόν για την εξασφάλιση μιας θέσης εργασίας	19	49%
Οι σπουδές στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι γενικές και απαιτείται ειδίκευση	9	23%
Άλλος λόγος	11	28%
ΣΥΝΟΛΟ	39	100%

4.14 Συνέχιση μεταπτυχιακών σπουδών

Όπως φαίνεται και από τα στοιχεία στο σχήμα 4.14 παρατηρούμε ότι ένα σεβαστό δείγμα των ερωτηθέντων 68%(34) απάντησε ότι σκοπεύει να συνεχίσει με μεταπτυχιακές σπουδές, καθώς η απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου είναι απαραίτητη και συνδέεται άμεσα με την αγορά εργασίας. Από την άλλη το 32%(16) απάντησε ότι μετά την περάτωση των τωρινών σπουδών τους δεν σκοπεύουν να συνεχίσουν με μεταπτυχιακές σπουδές.

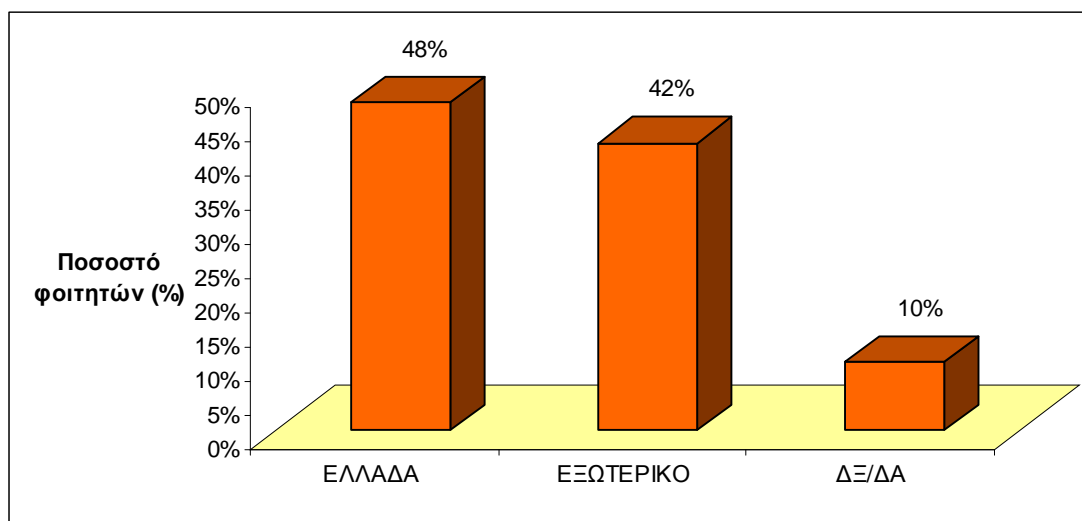

Σχήμα 4.14 Συνέχιση μεταπτυχιακών σπουδών

4.15 Τόπος εκπόνησης μεταπτυχιακού

Όπως είναι εμφανές από τα δεδομένα όπως αυτά παρουσιάζονται στο σχήμα 4.15 παρατηρούμε ότι οι προτιμήσεις των ερωτηθέντων σχετικά με τον τόπο πραγματοποίησης του μεταπτυχιακού είναι μοιρασμένες μεταξύ των επιλογών Ελλάδος και Εξωτερικού.

Πιο συγκεκριμένα η Ελλάδα επιλέχθηκε από το 48% (24) των ερωτηθέντων, ενώ ακολούθησε με μικρή διαφορά το Εξωτερικό αφού επιλέχθηκε από το 42% (21) του δείγματος.

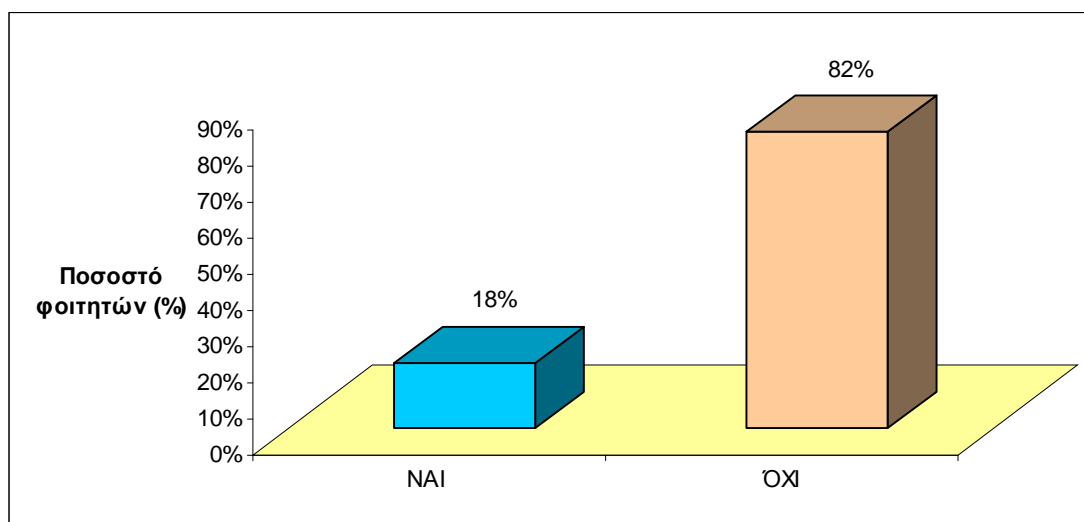

Σχήμα 4.15 Τόπος εκπόνησης μεταπτυχιακού

4.16 Εργάζεσαι;

Στο σχήμα 4.16 το οποίο αφορά στην εργασία ή μη των ερωτηθέντων, από τα στοιχεία παρατηρούμε ότι σχεδόν ένας στους τέσσερεις ερωτηθέντες 18% (9) παράλληλα με την παρακολούθηση των σπουδών του εργάζεται, σε αντίθεση με την πλειονότητα αυτών που απάντησε ότι δεν απασχολείται κάπου 82% (41).

Το ποσοστό των ερωτηθέντων που απάντησε ότι εργάζεται στην συνέχεια κλίθηκε να αναφέρει την τρέχουσα επαγγελματική του απασχόληση μέσω της ανοικτής ερώτησης που τους είχε δοθεί ως επιλογή στο ερωτηματολόγιο. Αξίζει να σημειωθεί ότι κάποιοι από το δείγμα ανέφεραν ότι απασχολούνται σε δύο, ακόμη και σε τρεις δουλείες. Αναλυτικότερα: 1 απάντησε ότι εργάζεται ως *Ιδιωτικός Υπάλληλος σε νυχτερινό μαγαζί*, 1 ότι τώρα εκπονεί την *πρακτική του άσκηση*, 1 ως *Ιδιωτικός Υπάλληλος χωρίς όμως να αναφέρει που*, 1 ως *σερβιτόρα*, 1 είναι *Ιδιωτικός Υπάλληλος σε γραφείο*, 1 είναι *κάτοχος ιδιωτικής επιχείρησης*, 1 απασχολείται σε *καφετέρια*, 1 *παραδίδει ξενόγλωσσα μαθήματα και φυλάει παιδιά*, και τέλος 1 που εργάζεται ως *υπάλληλος σε μουσείο, υπάλληλος σε πληροφορίες και ως σερβιτόρα*.

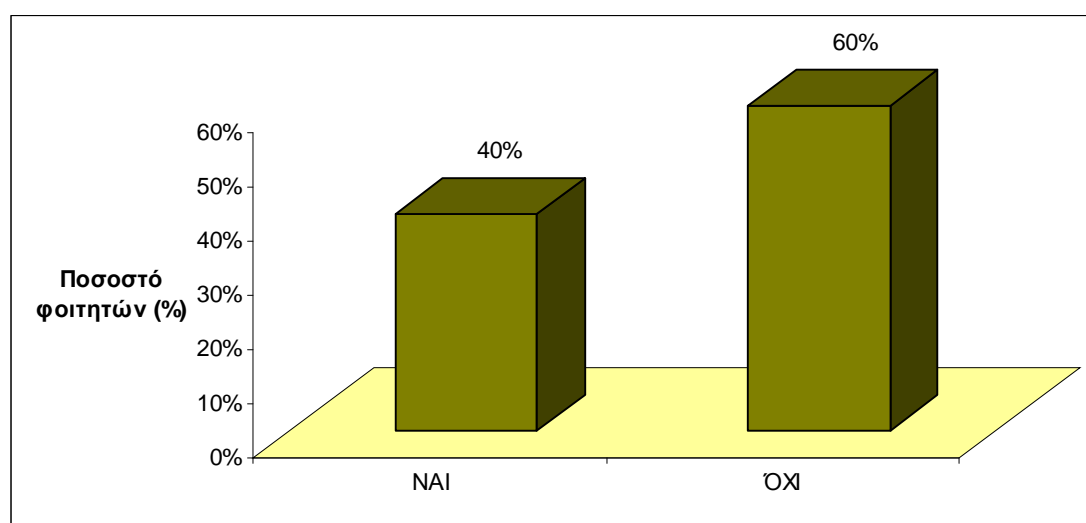
Σχήμα 4.16 Εργάζεσαι;

4.17 Εργασιακή εμπειρία

Στο σχήμα 4.17 βλέπουμε ότι εργασιακή εμπειρία έχουν λίγο λιγότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες 40% (20), ενώ το 60% (30) αυτών απάντησε ότι δεν έχει απασχοληθεί κάπου κατά το παρελθόν.

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά τα επαγγέλματα στα οποία έχει απασχοληθεί το 40% του δείγματος που απήντησε ότι έχει προηγούμενη εργασιακή εμπειρία.

Ειδικότερα: 1 απάντησε ότι έχει εργαστεί σε *video club*, 1 σε ζαχαροπλαστείο, 1 στην επιχείρηση του πατέρα του, 1 ως υπεύθυνη προσωπικού και δημοσίων σχέσεων σε καφετέρια-μπαρ εστιατόριο, 1 ως σερβιτόρα-πωλήτρια, 1 ως *baby-sitter*, 1 σε εργοστάσιο καλλυντικών και σε *super market*, 1 σε καφετέρια, 1 σε ταβέρνα, 1 ως σερβιτόρος σε εστιατόριο-μπουφέ σε καφέ- σε *club* μπάρα-βοηθός μαραγκού-σε μεταφορική, 1 ως πωλήτρια, 1 σε τεχνικό γραφείο, 1 ως υπάλληλος σε μουσείο-πληροφορίες και σερβιτόρα, 1 σε σχολικό γραφείο, 1 ως οδηγός μηχανημάτων, 1 ως υπάλληλος σε *super market*, 1 ως σερβιτόρος-*barman*, ενώ τέλος 3 δεν ανέφεραν την εργασιακή τους εμπειρία.

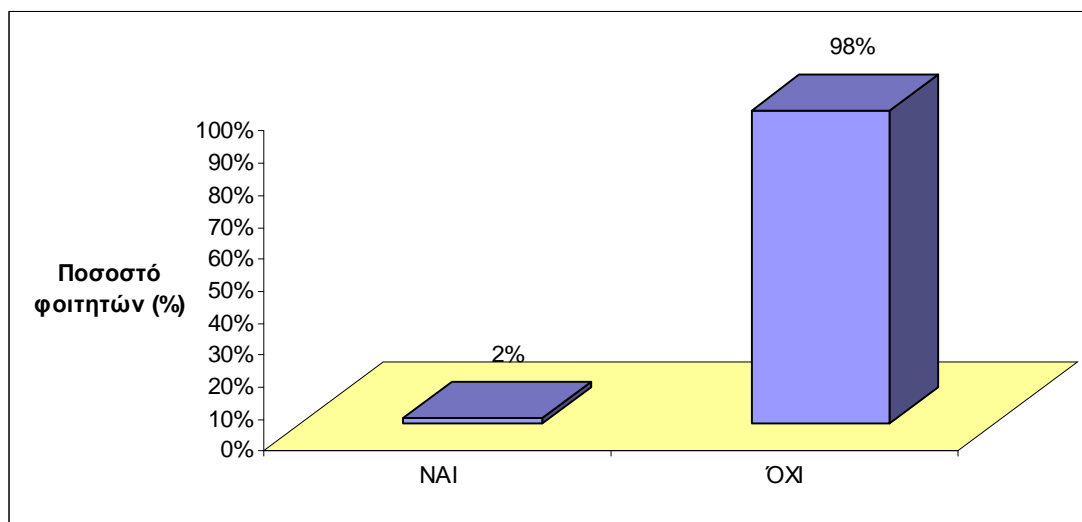

Σχήμα 4.17 Εργασιακή εμπειρία

4.18 Εκπόνηση πρακτικής άσκησης

Στο σχήμα 4.18 το οποίο αφορά στην πραγματοποίηση ή μη της πρακτικής άσκησης, είναι εμφανές ότι η επιλογή ΟΧΙ συγκέντρωσε την συντριπτική πλειονότητα των ερωτηθέντων αφού το 98% (49) απάντησε ότι δεν έχει πραγματοποιήσει την πρακτική του άσκηση. Από την άλλη μόλις το 2% (1) απάντησε ότι τώρα πραγματοποιεί την πρακτική του άσκηση στην ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.

Όσον αφορά στο κατά πόσο θεωρούν ότι τους βοήθησε ή μπορεί να τους βοηθήσει στην επαγγελματική τους αποκατάσταση στο μέλλον, όπως παρατηρούμε και στον πίνακα 4.18.1., σχεδόν ένας στους δύο ερωτηθέντες 44% (22) δεν απάντησε, Μέτρια απάντησε το 22% (11), Αρκετά το 20% (10), Λίγο το 8% (4), ενώ Πολύ το 6% (3).

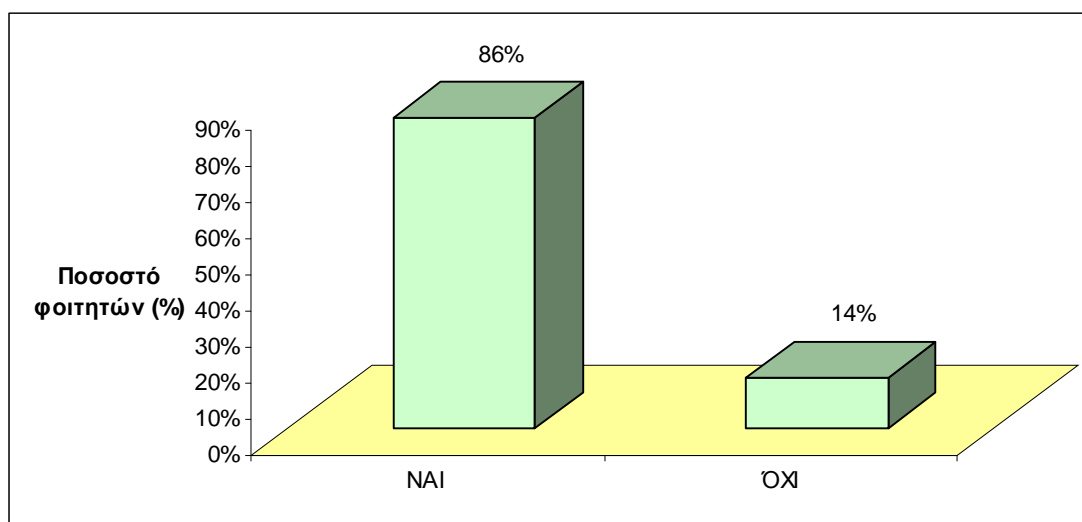
Σχήμα 4.18 Εκπόνηση πρακτικής άσκησης

Πίνακας 4.18.1. Χρησιμότητα πρακτικής άσκησης

ΒΑΘΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ		
ΔΞ/ΔΑ	22	44%
Μέτρια	11	22%
Αρκετά	10	20%
Λίγο	4	8%
Πολύ	3	6%
Καθόλου	-	-
Σύνολο	50	100%

4.19 Εύρεση απασχόλησης στο αντικείμενο σπουδών

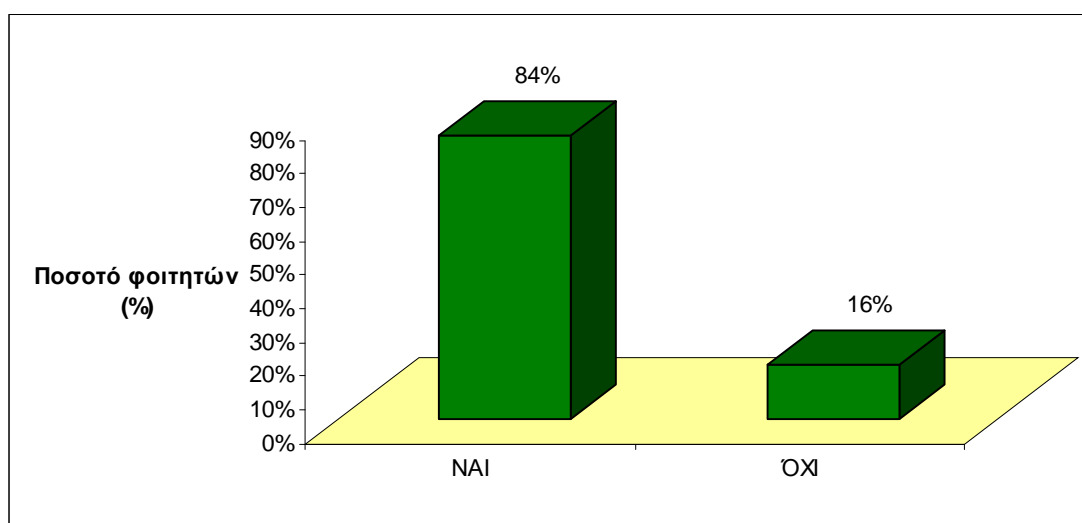
Όπως φαίνεται και από το σχήμα 4.19 ένα πολύ υψηλό ποσοστό του εξεταζόμενου δείγματος το οποίο ανέρχεται στο 86% (43), εξέφρασε μία αισιόδοξη άποψη αφού δήλωσε πως αναμένει να βρει απασχόληση πάνω στο αντικείμενο των σπουδών του μετά την αποφοίτηση του, σε αντίθεση με το 14% (7) το οποίο τοποθετήθηκε αρνητικά.

Σχήμα 4.19 Εύρεση απασχόλησης στο αντικείμενο σπουδών

4.20 Αναμονή ανεργίας μετά την περάτωση των σπουδών

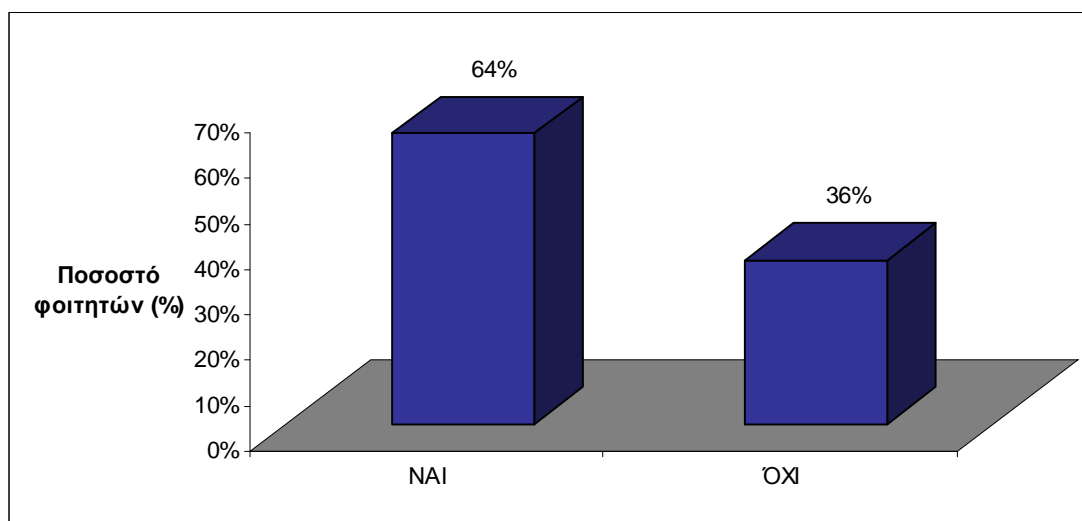
Στο σχήμα 4.20 στο οποίο παρουσιάζονται οι απόψεις των ερωτηθέντων σχετικά με το εάν αναμένουν η όχι ανεργία μετά την συμπλήρωση των σπουδών τους, παρατηρούμε ότι η πλειονότητα θεωρεί βέβαιο ότι σε κάποια φάση μετά την αποφοίτηση του, θα έρθει αντιμέτωπο με το φάσμα της ανεργίας. Πιο συγκεκριμένα ΝΑΙ απάντησε το 84% (42), ενώ ΟΧΙ το 16% (8).

Σχήμα 4.20 Αναμονή ανεργίας μετά την περάτωση των σπουδών

4.21 Προτίμηση εργασιακής απασχόλησης

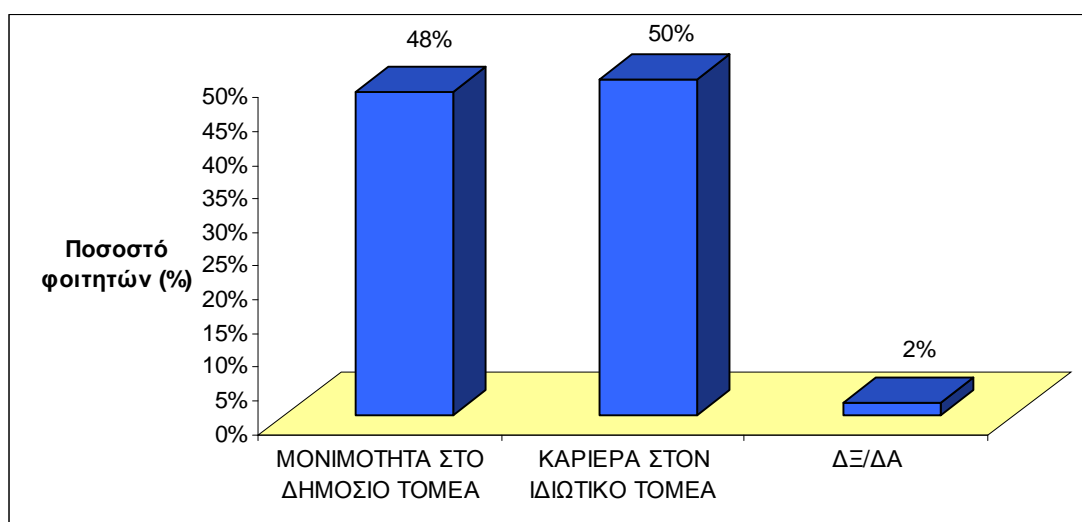
Από τα στοιχεία που απεικονίζονται στο σχήμα 4.21 είναι προφανές ότι υπάρχει μία έκδηλη προτίμηση του δείγματος σχετικά με την δυνατότητα απασχόληση του, αφού το 64% (32) απάντησε πως θα εκμεταλλευόταν την ευκαιρία να δουλέψει στο εξωτερικό πάνω στο αντικείμενο που σπούδασε, σε αντίθεση με το 36% (18) το οποίο δεν ήταν και τόσο ζεστό σε μία τέτοια προοπτική.

Σχήμα 4.21 Προτίμηση εργασιακής απασχόλησης

4.22 Προτίμηση επαγγελματικής προοπτικής

Στο σχήμα 4.22 που αφορά την προτίμηση της επαγγελματικής προοπτικής των ερωτηθέντων, παρατηρούμε ότι υπάρχει μία ισοκατανομή μεταξύ των απαντήσεων που δόθηκαν, αφού το 48% (24) απάντησε ότι θα προτιμούσε την μονιμότητα στον δημόσιο τομέα, ενώ το 50% (25) την καριέρα στον ιδιωτικό.

Σχήμα 4.22 Προτίμηση επαγγελματικής προοπτικής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα η οποία διεξήχθη είχε δητό χαρακτήρα,

- Αφενός να αναδείξει τις προσδοκίες και τους μελλοντικούς στόχους των ερωτηθέντων μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους
- Αφετέρου κατά πόσο επιβεβαιώθηκαν οι ερευνητικές μας υποθέσεις οι οποίες αποτέλεσαν άλλωστε και την βάση στην οποία στηρίχθηκε ο ερευνητικός μας σχεδιασμός.

Όπως προαναφέρθηκε και στο κεφάλαιο Μεθοδολογία,

- Στην έρευνα μετείχαν 50 φοιτητές οι οποίοι κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις τεσσάρων διαφορετικών κατηγοριών (δημογραφικές ερωτήσεις , ερωτήσεις σχετικά με τις προπτυχιακές σπουδές τους, ερωτήσεις σχετικά με την προϋπάρχουσα επαγγελματική τους ενασχόληση καθώς επίσης και ερωτήσεις σχετικά με την επαγγελματική τους απασχόληση μετά την αποφοίτηση τους).

Όσον αφορά τις δημογραφικές ερωτήσεις σκοπό είχαν:

- Να αναδείξουν την «ταυτότητα» των ερωτηθέντων, (το μορφωτικό επίπεδο των γονέων τους, την επαγγελματική τους ενασχόληση, καθώς επίσης και τον τόπο προέλευσης των φοιτητών).

Από τα αποτελέσματα της έρευνας συμπεραίνουμε ότι:

- Το επάγγελμα των γονέων και δη των πατεράδων εκπροσωπεί όλους σχεδόν τους κλάδους αφού υπάρχει μία ισοκατανομή των απαντήσεων οι οποίες καλύπτουν τόσο το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα όσο και τα λεγόμενα «λαϊκά επαγγέλματα», σε αντίθεση με τις μητέρες που μία στις δύο ασχολούνται με τα οικιακά.
- Το μορφωτικό επίπεδο των γονέων είναι στην πλειοψηφία τους απόφοιτοι λυκείου, με τις μητέρες να συγκεντρώνουν υψηλότερο ποσοστό σε σχέση με τους πατέρες παρά το γεγονός ότι αυτό έρχεται σε αντιδιαστολή με το επάγγελμα (οικιακά), καθώς ο ρόλος της μητέρας καθορίζει σε μεγάλο βαθμό την απασχόληση της ή μη.
- Ο τόπος προέλευσης των περισσότερων φοιτητών είναι η Πελοπόννησος με τα υπόλοιπα γεωγραφικά διαμερίσματα να ακολουθούν.

Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός ότι το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Α.Τ.Ε.Ι. της Πάτρας, είναι ένα από τα δημοφιλέστερα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας και σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η πόλη των Πατρών παρέχει όλες τις ανέσεις και προϋποθέσεις για μία «έντονη» φοιτητική ζωή καθώς επίσης και ότι είναι η μεγαλύτερη πόλη της Πελοποννήσου, επιλέγεται από φοιτητές οι οποίοι προέρχονται και από το αντίστοιχο διαμέρισμα.

Εξετάζοντας τις απόψεις των ερωτηθέντων σχετικά με την προπτυχιακές σπουδές τους, συμπεραίνουμε ότι:

- Η πλειονότητα αυτών βρίσκεται στα τελευταία εξάμηνα φοίτησης τους (Ζ πτυχίο) πράγμα αναμενόμενο καθώς αντικείμενο της ερευνάς μας αποτέλεσαν οι προσδοκίες του συγκεκριμένου πληθυσμού.

Πριν όμως κάποιος φτάσει στην τελευταία στροφή των σπουδών του, πρέπει να επιλέξει να επιλέξει και την κατεύθυνση σπουδών που θα ακολουθήσει. Πολλοί από τους φοιτητές συνδέουν την κατεύθυνση με την αγορά εργασίας, καθώς θεωρούν ότι οι πιο εξειδικευμένες γνώσεις που θα αποκτήσουν θα τους βοηθήσουν αργότερα στην εξασφάλιση της πολυπόθητης θέσης εργασίας. Έτσι οι περισσότεροι ως κατεύθυνση επιλέγουν:

- Τα Χρηματοοικονομικά, με δεδομένο ότι πλέον στην εποχή μας έχει εδραιωθεί η άποψη ότι τα επαγγέλματα του οικονομικού κλάδου έχουν μέλλον, σε αντίθεση με τον κορεσμό που έχει επέλθει σε άλλους επαγγελματικούς τομείς.

Η επιλογή της κατεύθυνσης όμως γίνεται με κάποια κριτήρια και προϋποθέσεις που χαρακτηρίζουν τον εκάστοτε σπουδαστή. Το κυρίαρχο κριτήριο είναι:

- Οι ικανότητες και τα ενδιαφέροντα που εκδηλώνει ο φοιτητής για την αντίστοιχη κατεύθυνση, καθώς πρέπει να αισθάνεται σίγουρος και πεπεισμένος ότι θα ανταποκριθεί στις απαιτήσεις και το βαθμό δυσκολίας που θα αντιμετωπίσει.

Πριν όμως από αυτό, υπάρχει το στάδιο της επιλογή του τμήματος. Είναι γεγονός ότι η επιστήμη της Διοίκησης θεωρείται αρκετά δημοφιλής και συνεχώς κερδίζει πόντους όσον αφορά την επιλογή της από τους μελλοντικούς φοιτητές.

Στις μέρες άλλωστε οι περισσότεροι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχουν καταλήξει από νωρίς στο τι ακριβώς θέλουν να σπουδάσουν επιλέγοντας φυσικά και την ανάλογη σχολή. Το τμήμα

Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα δημοφιλές στους υποψηφίους καθώς από την έρευνα αναδειχθεί ότι:

- Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων το είχε στις βασικές επιλογές κατά την συμπλήρωση των μηχανογραφικών του δελτίων.

Επιλέγοντας όμως μια σχολή ο φοιτητής, θα πρέπει αυτή να μπορεί να ικανοποιεί τις προσδοκίες και τους στόχους που έχει θέσει βοηθώντας τον να κάνει το παραπέρα βήμα, που είναι η επαγγελματική του αποκατάσταση. Το συγκεκριμένο τμήμα θεωρείτε ότι:

- Ικανοποιεί τις προσδοκίες των φοιτητών του σε βαθμό «μέτρια και αρκετά ικανοποιητικό», πράγμα που σημαίνει ότι το διδακτικό προσωπικό, ο τρόπος διδασκαλίας, ο εξοπλισμός και οι υποδομές είναι σε τέτοια κατάσταση που ανταποκρίνονται σε κάποιο βαθμό στις σύγχρονες εκπαιδευτικές απαιτήσεις.

Ο χαρακτηρισμός όμως των σπουδών ως καλών, μέτριων κ.τ.λ δεν σημαίνει πάντα ότι οι γνώσεις με τις οποίες εφοδιάζονται οι απόφοιτοι είναι και οι απαιτούμενες, ιδίως όταν αυτές σχετίζονται με τις αυξημένες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Ο χαρακτηρισμός τους:

- Ως «μέτρια επαρκείς» καταδεικνύει την ανάγκη βελτίωσης ορισμένων μεθόδων και διαδικασιών οι οποίες θα μπορούν να εγγυηθούν την καλύτερη μετάδοση των γνώσεων, και αξιοποίηση τους από τους φοιτητές.

Άλλωστε:

- Ο ανταγωνισμός που υπάρχει στην αγορά εργασίας σε σχέση με πτυχιούχους άλλων τμημάτων καθιστούν αναγκαία την προετοιμασία φοιτητών οι οποίοι θα αποκτήσουν τις

απαραίτητες γνώσεις και εφόδια που θα τους καθιστούν υπολογίσιμους αντιπάλους στην αρένα της αγοράς εργασίας.

Εξάλλου ο ανταγωνισμός μαζί με την αβεβαιότητα που επικρατεί αποτελούν τους κύριους φόβους των τελειόφοιτων υποχρεώνοντας τους, να μην επαναπαύονται μόνο στην απόκτηση του πτυχίου τους, αλλά να αποβλέπουν και στην ολοκλήρωση κάποιου μεταπτυχιακού τίτλου, καθώς το θεωρούν πολύτιμο όπλο στην φαρέτρα τους, για την μετ' έπειτα απασχόληση τους, το οποίο εξάγεται άλλωστε και από το γεγονός ότι:

- Οι περισσότεροι ερωτώμενοι επιθυμούν να συνεχίσουν με μεταπτυχιακές σπουδές.

Σχετικά με τον τόπο πραγματοποίησης του μεταπτυχιακού συμπεραίνουμε ότι:

- Δεν υπάρχει έκδηλη προτίμηση αφού θεωρούν ότι ο τόπος δεν παίζει τόσο σημαντικό ρόλο όσο η χρησιμότητα απόκτησης αυτού.

Αναφορικά με την τωρινή απασχόληση των φοιτητών, παρατηρούμε ότι:

- Σχεδόν ένας στους τέσσερις φοιτητές παράλληλα με τις σπουδές του εργάζεται.

Αυτό συνήθως οφείλεται στο υψηλό κόστος ζωής που χαρακτηρίζει τις μεγαλουπόλεις, αλλά και στην προσπάθεια των φοιτητών να συμβάλουν και οι ίδιοι στην συμπλήρωση του εισοδήματος που τους στέλνουν οι οικογένειες τους για την κάλυψη των αναγκών τους.

Φυσικά το να μην εργάζεται κάποιος κατά την διάρκεια των σπουδών του είναι λίγο πολύ αναμενόμενο, καθώς το σπαστό πρόγραμμα σπουδών που υπάρχει στις περισσότερες σχολές λειτουργεί ανασταλτικά ως προς το σκοπό αυτό, χωρίς όμως να σημαίνει ότι στερούνται και

προηγούμενης εργασιακής εμπειρίας. Αυτό διαπιστώνεται από το γεγονός ότι:

- Σχεδόν ένας στους δύο απάντησαν ότι κατά το παρελθόν έχουν εργαστεί, και μάλιστα κάποιοι εξ' αυτών όχι σε μία αλλά σε δύο ή και περισσότερες δουλειές.

Αυτό όμως που ίσως ξαφνιάζει και προκαλεί ερωτηματικά δεν είναι η απασχόληση ή η εργασιακή εμπειρία των ερωτηθέντων αλλά:

- Η μη εκπόνηση της πρακτικής τους άσκησης, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να προσδιορίσουν και το κατά πόσο τους βοήθησε ή μπορεί να τους βοηθήσει στην επαγγελματική τους αποκατάσταση.

Μια υπόθεση που θα μπορούσαμε να κάνουμε για να ερμηνεύσουμε το φαινόμενο αυτό, και η οποία όμως δεν ισχύει πάντα στην πράξη είναι η αδυναμία τους να περάσουν τα μαθήματα που απαιτούνται για να αποκτήσουν το δικαίωμα πραγματοποίησης της.

Σχετικά με την επαγγελματική τους αποκατάσταση συμπεραίνουμε ότι:

- Οι τελειόφοιτοι είναι και αισιόδοξοι, και ρεαλιστές.

Αισιόδοξοι διότι θεωρούν ότι μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους θα εργαστούν πάνω στο αντικείμενο που έχουν σπουδάσει πράγμα πολύ ενθαρρυντικό καθώς στην εποχή μας παρατηρείται σε έντονο βαθμό το φαινόμενο της ετεροαπασχόλησης.

Ρεαλιστές γιατί θεωρούν πως σίγουρα θα έρθουν αντιμέτωποι με το φάσμα της ανεργίας μετά την αποφοίτηση τους. Αυτό άλλωστε τους κάνει να σκέφτονται και την προοπτική του εξωτερικού, καθώς πολλοί από αυτούς:

- Θα εκμεταλλευόντουσαν την ευκαιρία να εργαστούν σε κάποια άλλη χώρα, με δεδομένο ότι οι μισθοί και η ποιότητα εργασίας είναι πολλή καλύτερη σε σχέση με τα δεδομένα της Ελλάδας.

Επίσης ένα άλλο συμπέρασμα που προέκυψε από την έρευνά μας είναι ότι:

- Ο ιδιωτικός τομέας συγκεντρώνει σχεδόν την ίδια προτίμηση με τον δημόσιο όσον αφορά την επαγγελματική προοπτική των τελειόφοιτων.

Σε παλαιότερες εποχές σίγουρα κάτι τέτοιο δεν θα συνέβαινε, καθώς ο δημόσιος τομέας θεωρούταν κατ' εξοχήν προνομιούχος και ο διορισμός κάποιου σε αυτόν αποτελούσε κοινωνικό προτέρημα. Στις μέρες μας όμως τα πράγματα έχουν αλλάξει. Ο ιδιωτικός τομέας αποτελεί πόλο έλξης, αφού πέραν των ικανοποιητικών μισθών που προσφέρει, παρέχει ευκαιρίες για μια καλύτερη καριέρα, αλλά και την δυνατότητα επαγγελματικής εξέλιξης σε όσους τον επιλέγουν, καθώς πλέον ο διορισμός στο δημόσιο είναι αρκετά δύσκολος αλλά και χρονοβόρος, αφού κάποιος μπορεί να χρειαστεί να περιμένει ακόμη και χρόνια για την κατάληψη μιας θέσης.

Συνοψίζοντας θα μπορούσαμε να πούμε ότι:

- Η επαγγελματική αποκατάσταση κάθε τελειόφοιτου είναι άμεσα συνδεδεμένη με τις προσδοκίες και τα όνειρά του.
- Η ανεργία και οι συνθήκες αβεβαιότητας που επικρατούν, είναι τα σημαντικότερα εμπόδια τα οποία καλείται να υπερκεράσει ο κάθε νέος.

- Η απόκτηση μεταπτυχιακού είναι πλέον το κλειδί που ξεκλειδώνει την πόρτα για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, και ως εκ' τούτου όλο και περισσότεροι στρέφονται στην εκπόνηση του, πιστεύοντας πως η απόκτηση του θα τους κάνει να απασχοληθούν πάνω στο αντικείμενο που έχουν σπουδάσει αποτρέποντας τους να ασχοληθούν με κάτι το οποίο είναι έξω από τις σπουδές τους και τις επιθυμίες τους, συντηρώντας έτσι και το φαινόμενο της ετεροαπασχόλησης.

Τελειώνοντας, πρέπει να επισημανθεί ότι το ζητούμενο δεν είναι η μαζική απόκτηση τίτλων από τους νέους, που θα αποτελούν πειστήρια μόρφωσης τους, αλλά το δικαίωμα να προσπαθούν και να ελπίζουν πως οι κόποι τους και οι θυσίες τους, θα ανταμειφθούν με κάποια θέση εργασίας, κάνοντάς τους να ατενίζουν το μέλλον με σιγουριά και αισιοδοξία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Φύλο:
 - Άνδρας
 - Γυναίκα

2. Ποιο είναι το επάγγελμα του πατέρα σου;
 - Δημόσιος Υπάλληλος
 - Ελεύθερος Επαγγελματίας
 - Ιδιωτικός Υπάλληλος
 - Εργάτης-Τεχνίτης-Αγρότης

3. Ποιο είναι το επάγγελμα της μητέρας σου;
 - Δημόσιος Υπάλληλος
 - Ελεύθερος Επαγγελματίας
 - Ιδιωτικός Υπάλληλος
 - Εργάτης-Τεχνίτης-Αγρότης
 - Οικιακά

4. Ποιο είναι το μορφωτικό επίπεδο του πατέρα σου;
 - απόφοιτος Δημοτικού σχολείου
 - απόφοιτος Γυμνασίου
 - απόφοιτος Λυκείου
 - απόφοιτος μέσης τεχνικής Σχολής
 - απόφοιτος ΤΕΙ
 - απόφοιτος ΑΕΙ
 - κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος
 - κάτοχος Διδακτορικού διπλώματος

5. Ποιο είναι το μορφωτικό επίπεδο της μητέρας σου;
- · απόφοιτος Δημοτικού σχολείου
 - · απόφοιτος Γυμνασίου
 - · απόφοιτος Λυκείου
 - · απόφοιτος μέσης τεχνικής Σχολής
 - · απόφοιτος ΤΕΙ
 - · απόφοιτος ΑΕΙ
 - · κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος
 - · κάτοχος Διδακτορικού διπλώματος
6. Από ποιο γεωγραφικό διαμέρισμα προέρχεστε;
- · Πελοπόννησο
 - · Στερεά
 - · Θεσσαλία
 - · Ήπειρο
 - · Μακεδονία
 - · Θράκη
 - · Νησιά Ιονίου
 - · Νησιά Αιγαίου (περιλαμβανομένου Κρήτης)
 - · Κύπρος
7. Σε ποιο εξάμηνο βρίσκεσαι;.....
8. Ποια κατεύθυνση σπουδών έχεις επιλέξει;
- · Δημόσιους Οργανισμούς
 - · Χρηματοοικονομικά
 - · Μάρκετινγκ
9. Με βάση ποιο από τα παρακάτω κριτήρια επέλεξες αυτή την κατεύθυνση;
- · Δυσκολία μαθημάτων που έχει κάθε κατεύθυνση
 - · Επειδή την ακολούθησαν οι φίλοι μου/φίλες μου
 - · Τα ενδιαφέροντα, τις ατομικές μου κλίσεις και ικανότητες
10. Το τμήμα στο οποίο σπουδάζεις ήταν μέσα στις επιλογές σου;
- · Ναι
 - · Όχι

11. Οι σπουδές που πραγματοποιείς, ικανοποιούν τις προσδοκίες σου;
- Πολύ
 - Αρκετά
 - Μέτρια
 - Λίγο
 - Καθόλου
12. Θεωρείς ότι οι γνώσεις που έχεις αποκτήσει στο τμήμα σε σχέση με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας είναι;
- απόλυτα επαρκείς
 - αρκετά επαρκείς
 - μέτρια επαρκείς
 - αρκετά ανεπαρκείς
 - απόλυτα ανεπαρκείς
13. Πιστεύεις ότι υπάρχει ανταγωνισμός με πτυχιούχους άλλων τμημάτων στην αγορά εργασίας;
- Ναι
 - Όχι
14. Συζητάς με τους καθηγητές σου για τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές διεξόδους που έχεις;
- Ναι
 - Όχι
15. Πιστεύεις ότι η απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου είναι απαραίτητη;
- Ναι
 - Όχι
- Εάν ναι, για ποιο λόγο;
- Οι σπουδές στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι γενικές και απαιτείται ειδίκευση
 - Είναι αναγκαίο προσόν για την εξασφάλιση θέσης εργασίας
 - Άλλο.....
16. Έχεις σκοπό να συνεχίσεις με μεταπτυχιακές σπουδές;
- Ναι
 - Όχι

17. Που θα επέλεγες να κάνεις το μεταπτυχιακό σου;

- Ελλάδα
- Εξωτερικό

18. Εργάζεσαι;

- Ναι
- Όχι

Εάν ναι, ανέφερε αναλυτικά την τρέχουσα επαγγελματική σου απασχόληση (π.χ. Ιδιωτικός υπάλληλος σε γραφείο)

.....

19. Έχεις προηγούμενη εργασιακή εμπειρία;

- Ναι
- Όχι

Εάν ναι, που;.....

20. Έχεις πραγματοποιήσει (ή πραγματοποιείς τώρα) την πρακτική σου άσκηση;

- Ναι
- Όχι

Εάν ναι, που;.....

Πιστεύεις ότι σε βοήθησε ή μπορεί να σε βοηθήσει στην εξασφάλιση θέσης εργασίας:

- Πολύ
- Αρκετά
- Μέτρια
- Λίγο
- Καθόλου

21. Αναμένεις να βρεις απασχόληση στο αντικείμενο των σπουδών σου μετά την αποφοίτησή σου;

- Ναι
- Όχι

22. Αναμένεις ανεργία για κάποιο διάστημα μετά την συμπλήρωση των σπουδών σου;

- Ναι
- Όχι

23.Εάν σου δινόταν η δυνατότητα να δουλέψεις στο εξωτερικό πάνω στο αντικείμενο που σπούδασες θα το προτιμούσες σε σχέση με την Ελλάδα;

- Ναι
- Όχι

24.Μετά την περάτωση των σπουδών σου θα προτιμούσες

- Την μονιμότητα στον δημόσιο τομέα
- Την καριέρα στον ιδιωτικό

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δημητρόπουλος Ε. , 1994, *Οι Επιλογές των νέων για σπουδές και επάγγελμα. Υπόθεση Κοινωνικής Τάξης; Μια εμπειρική διερεύνηση του θέματος*, (Β Εκδ), Εκδόσεις Γρηγοριάδη, Αθήνα.

Δημόπουλος Α. , 2006, *Αγορά εργασίας. Κατακτήστε την θέση που σας αξίζει*, Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη.

Ζαφειρόπουλος Κ. , 2005, *Πως γίνεται μία επιστημονική εργασία, επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών*, (1^η Έκδοση), Εκδόσεις Κριτική.

Ηλιάδης Ν. , 1996, *Η επιλογή του επαγγέλματος*, (Δεύτερη Έκδοση), Εκδόσεις Έλλην.

Θεοφιλίδης Χ. , 1995, *Η συγγραφή επιστημονικής εργασίας. Από την θεωρία στην πράξη*, Εκδόσεις Δαρδάνος, Αθήνα.

Κασιμάτη Κ. , 2004, *Δομές και Ροές. Το φαινόμενο της κοινωνικής και επαγγελματικής κινητικότητας*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα.

Μαντάς Ν. και Ντάντος Α. , 1994, *Μεθοδολογία εκπόνησης πτυχιακών εργασιών*, Εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα.

Παρασκευόπουλος Ι. , 1993, *Μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας*, (ΤΟΜ 2), Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

Πατινώτης Ν. , 2007, *Γνώση και εργασία, θεωρήσεις, ιδεολογήματα, πραγματικότητες. Μια κοινωνιολογική προσέγγιση*, Εκδόσεις Μεταίχμιο.

Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός. , 2003, *Σπουδές μετά το λύκειο*, Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων, Αθήνα.

http://www.teipat.gr/ekpeudesi/tmima_dioikisis_epixirisewn.php

(28/7/2009)

<http://www.teipat.gr/tei/istoria.php> (28/7/2009)

http://studies.protovoulia.org/files/studies_unemployment.pdf

(11/8/2009)

